

แผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษา
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างสันติสุข
ปี 2548 - 2551

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แม้ว่ารัฐบาลได้จัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มาเป็นระยะเวลา ยาวนาน แต่จากการติดตามและประเมินผล พบว่า การศึกษาของประชาชนในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ไม่ได้เรียนอย่างทั่วถึง มีคนที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษายู่จำนวนมาก จึงทำให้ การศึกษาโดยเฉลี่ยของประชากรในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ ประเทศมาก นอกจากนี้ ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนก็ต่ำกว่าเช่นเดียวกัน

การศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีรูปแบบการจัดการศึกษาหลากหลายมาก ได้แก่ โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเอกชน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มาตรา 15(1) และ 15(2) สถาบันศึกษาปอเนาะ ศูนย์ฝึกอบรมจริยธรรม และศาสนาอิสลาม (ตาดีกา) โรงเรียน พระปริยัติธรรม สำนักศาสนศึกษา สำนักเรียน และศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นต้น การจัดการศึกษาที่หลากหลายนี้มีหลักสูตรที่แตกต่างกัน และไม่มีระบบการเทียบโอน ทำให้ผู้เรียนต้องเรียนซ้ำ เสียเวลาเรียนมาก ทำให้ไม่สามารถที่จะเรียนเนื้อหาวิชาที่เป็น ประโยชน์กับชีวิตได้

รัฐบาลได้ทุ่มเทงบประมาณจำนวนมากมายมหาศาลในการจัดการศึกษา กระจัดกระจายไปตามหน่วยจัดการศึกษาต่าง ๆ ในลักษณะที่ต่างหน่วยงานต่างใช้ทรัพยากร ไม่มีการบูรณาการทรัพยากรเข้าด้วยกัน รวมทั้งขาดความร่วมมือ ผนึกกำลังและประสาน สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เป็นเหตุให้โรงเรียนของรัฐบาลต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยว ครูถูกทำร้าย โรงเรียนถูกเผาเป็นจำนวนมาก

เมื่อเกิดวิกฤตความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้อุคใหม่ ครู บุคลากรและ เครือข่ายของกระทรวงศึกษาธิการที่มีจำนวนมากมายนั้น ไม่มีโอกาสและบทบาทที่จะ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งช่วยกันแก้ปัญหาการศึกษา เพื่อให้เกิดสมานฉันท์และอยู่ ร่วมกันอย่างสันติสุขได้

ในฐานะที่การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความมั่นคง กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่ง

ปฏิรูปการศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เน้นให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ กำหนดพื้นที่ของตำบลเป็นฐาน ใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย แต่บูรณาการเชื่อมโยง เทียบโอนผลการเรียนระหว่างหลักสูตร บูรณาการทรัพยากรที่มีร่วมกันเพื่อที่จะให้มี เครือข่ายการศึกษา เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขต่อไป ดังรายละเอียดใน “แผนยุทธศาสตร์ ปฏิรูปการศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างสันติสุข” ฉบับนี้

การดำเนินงานจัดทำยุทธศาสตร์ฯ ครั้งนี้ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายรุ่ง แก้วแดง) ได้มีการหารือในทุกกระดับ ตั้งแต่ระดับประชาชน ผู้ปฏิบัติกร จนถึง ระดับนโยบาย มีการระดมความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้แทนหน่วยงาน การศึกษา ผู้แทนสถาบันศาสนาที่จัดการศึกษา ภาครัฐและเอกชน เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานในพื้นที่ จำนวน 5 ครั้ง นำความเห็นมาจัดประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 28-29 มิถุนายน 2548 ณ โรงแรมเอส.ดี.อเวนิว กรุงเทพมหานคร จากนั้นจึงนำ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ฯ ไปหารือฝ่ายปฏิบัติ ประกอบด้วย ผู้แทนระดับตำบล เขตพื้นที่การศึกษา ผู้นำศาสนาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อวันที่ 2-3 กรกฎาคม 2548 ณ โรงแรมยะลา รามา จ.ยะลา นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายอดิศักดิ์ โพธารามิก) เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2548 เพื่อให้ความเห็นชอบ และให้นโยบาย และนำเสนอคณะกรรมการนโยบายเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กสชต.) ที่มีรองนายกรัฐมนตรี (พล.ต.อ.ชิตชัย วรรณสถิตย์) เป็นประธาน เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2548 เพื่อทราบและให้ข้อเสนอแนะ นำเสนอรองนายกรัฐมนตรี (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) เพื่อให้ความเห็นชอบและเสนอแนะเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง และรักษาความปลอดภัย เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2548 ณ กระทรวงศึกษาธิการ หลังจากนั้น จึงนำเสนอรองนายกรัฐมนตรี พิจารณานุมัติหลักการแผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างสันติสุข เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2548

ต่อมาเมื่อได้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จากนายอดิศักดิ์ โพธารามิก มาเป็นนายจาตุรนต์ ฉายแสง เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2548 จึงได้มีการดำเนินงาน ให้สมบูรณ์ขึ้น กล่าวคือ ปรับปรุงเพิ่มเติมตามนโยบาย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2548 ณ จังหวัดยะลา ผลการประชุมแนวทางการพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อวันที่ 13-14 สิงหาคม 2547 ณ โรงแรมซางลี จังหวัดยะลา สรุป

การติดตามความก้าวหน้า และมอบนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2548 ณ โรงแรม ซี เอส ปัตตานี ยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันศึกษาปอเนาะ โดยนายอารีย์ วงศ์อารยะ อดีตรัฐมนตรี ช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และผลการประชุม กสชด. ครั้งที่ 12/2548 เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2548 นับว่า ได้ประมวลนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาการศึกษาในสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ค่อนข้างสมบูรณ์บรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์นี้

ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรี ได้อนุมัติหลักการแผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษาสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ และมีบัญชาให้กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการจัดทำรายละเอียดของงาน โครงการ และกิจกรรมตามยุทธศาสตร์ในทันที และให้มีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับ ฝ่ายความมั่นคง ฝ่ายปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ปัญหาในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ดำเนินการควบคู่ไปด้วยกัน อันจะนำมาซึ่งสันติสุขในที่สุด ซึ่งกระทรวง ศึกษาธิการจะได้เร่งดำเนินการให้เกิดเป็นรูปธรรมโดยเร่งด่วนต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ จึงขอขอบคุณคณะทำงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ช่วยกัน ร่างแผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างสันติสุขฉบับนี้ ทำให้ได้แนวความคิดที่ชัดเจนเป็นนวัตกรรมที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้บังเกิดสันติสุขต่อไป

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญแผนภาพ

Roadmap การปฏิรูปการศึกษา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ก - ช

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและปัญหา

1

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินงาน

4

2.1 ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

4

2.2 ทรัพยากร

6

2.3 จุดแข็ง จุดอ่อน

10

ตอนที่ 3 สถานการณ์ปัจจุบัน

12

3.1 การลอบวางเพลิงโรงเรียน

12

3.2 การลอบทำร้ายและทำลายชีวิตครู บุคลากรและนักเรียน/นักศึกษา

14

3.3 การมีเด็กกำพร้าจากการสูญเสียบิดา-มารดา การหย่าร้างและเด็ก
ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

17

3.4 ปัญหาการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของประชาชน

19

ตอนที่ 4 ยุทธศาสตร์ใหม่

21

4.1 หลักการ

22

4.2 วิสัยทัศน์

22

4.3 เป้าหมาย

22

4.4 ตัวชี้วัด

22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.5 ยุทธศาสตร์ใหม่	23
4.5.1 ใช้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง	23
4.5.2 ใช้ตำบลเป็นพื้นที่เป้าหมาย	24
4.5.3 รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย	25
4.5.4 ใช้ทรัพยากรร่วมกันขององค์กร	29
4.5.5 สร้างสมานฉันท์เพื่อสันติสุข	30
4.5.6 วิจัยและพัฒนาเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	32
4.5.7 ปรับระบบบริหาร	34
4.5.8 สร้างขวัญและกำลังใจ	37
4.6 งบประมาณ	39
ตอนที่ 5 เป้าหมายผลผลิต	40
ตอนที่ 6 ผลดีที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	51
ตอนที่ 7 สรุป	54
ภาคผนวก	
งบประมาณโครงการ จำแนกตามรายยุทธศาสตร์	
1. ยุทธศาสตร์ : ใช้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง	65
2. ยุทธศาสตร์ : ใช้ตำบลเป็นพื้นที่เป้าหมาย	66
3. ยุทธศาสตร์ : รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย	70
4. ยุทธศาสตร์ : ใช้ทรัพยากรร่วมกันขององค์กร	82
5. ยุทธศาสตร์ : สร้างสมานฉันท์เพื่อสันติสุข	84
6. ยุทธศาสตร์ : วิจัยและพัฒนาเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	93
7. ยุทธศาสตร์ : ปรับระบบบริหาร	97
8. ยุทธศาสตร์ : สร้างขวัญและกำลังใจ	100

สารบัญแผนภาพ

	หน้า	
แผนภาพที่ 1	เปรียบเทียบจำนวนโรงเรียนที่ถูกลอบวางเพลิง	13
แผนภาพที่ 2	เปรียบเทียบจำนวนครู ผู้บริหารและบุคลากรที่ถูกลอบทำร้ายจนได้รับบาดเจ็บ ไม่บาดเจ็บ และเสียชีวิต	14
แผนภาพที่ 3	เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนนักศึกษาที่ถูกลอบทำร้ายจนได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต	16
แผนภาพที่ 4	เปรียบเทียบจำนวนเด็กกำพร้าและเด็กที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ	18
แผนภาพที่ 5	เปรียบเทียบร้อยละของคนอายุ 15-60 ปี ปี 2548 อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้	19
แผนภาพที่ 6	โครงสร้างศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้	36

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

จังหวัดชายแดนภาคใต้สามจังหวัด ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีประชากรทั้งสิ้น 1,767,590 คน ร้อยละ 80 นับถือศาสนาอิสลาม ศาสนาพุทธ 19.9 และอื่นๆ ร้อยละ 0.1 ด้านการศึกษา ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันมีสถานศึกษา จำนวน 1,202 แห่ง นักเรียน นักศึกษากว่า 500,000 คน หรือร้อยละ 66 ของประชากร วัยเรียน จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า แม้จะประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการ และความมั่นคงของท้องถิ่นได้เท่าที่ควร ยังคงเกิดปัญหาในทุกภาคส่วน ทั้งการศึกษาสามัญ วิชาชีพและศาสนา เด็กและเยาวชนบางส่วนยังคงขาดโอกาสในการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ประชาชนยังคงขาดความรู้ในการพัฒนาอาชีพ มีปัญหาในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ ยังขาดการบูรณาการระหว่างการศึกษ อาชีพกับการศาสนาที่เป็นวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ยังมีการสอนศาสนาในทางที่ผิดและใช้เป็นเครื่องมือของกลุ่มทำลายความมั่นคงของประเทศ เหล่านี้เป็นต้น และที่สำคัญเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่สงบอย่างต่อเนื่อง ครุ บุคลากร และนักเรียนเกิดความหวาดกลัวและขาดขวัญกำลังใจอย่างยิ่ง ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาทางการศึกษาและบำรุงขวัญครู ผู้เรียนและประชาชน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งปฏิรูปการศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขต่อไป โดยมีหลักการ/วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด ยุทธศาสตร์และงบประมาณ ดังนี้

หลักการ

การจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องยึดหลักการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการ วิถีชีวิต เอกลักษณ์ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความต้องการของท้องถิ่น และประชาชนที่มีลักษณะเฉพาะ บนพื้นฐานของหลักศาสนาที่เชื่อมโยงกับวิชาสามัญ และวิชาชีพ ที่ยึดผู้เรียนและประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยให้มีการบริหารจัดการในลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น

วิสัยทัศน์

ภายในปี 2551 ประชาชนทุกคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เรียนรู้ทั้งวิชาสามัญ วิชาชีพและศาสนา มีเศรษฐกิจดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีสมานฉันท์ สังคมสันติสุข

เป้าหมาย

ประชาชนทุกคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (1) ได้รับการการศึกษาอย่างทั่วถึงตลอดชีวิต ได้เรียนวิชาภาษาไทย ประวัติศาสตร์ และวิชาสามัญอย่างครบถ้วน ปีการศึกษาเฉลี่ย 9.5 ปี ได้เรียนรู้วิชาชีพที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และเรียนรู้ศาสนาที่ถูกต้อง (2) มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีงานทำ เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ เป็นศาสนิกชนที่ดี มีสมานฉันท์ ก่อให้เกิดสังคมสันติสุข

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ (1) เด็กและเยาวชนในวัยเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับทุกคน (2) ประชาชนในวัยแรงงาน ร้อยละ 50 ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และ (3) ประชาชนวัยสูงอายุทุกคนได้รับการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งด้านสามัญ วิชาชีพและศาสนา

เชิงคุณภาพ (1) เด็กและเยาวชนทุกคนมีความรู้ครบถ้วน ทั้งวิชาภาษาไทย ประวัติศาสตร์ และวิชาสามัญ มีความรู้และความเข้าใจทางศาสนาที่ถูกต้อง และมีทักษะทางอาชีพ (2) ประชาชนในวัยแรงงาน สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยในชีวิตประจำวัน เป็นศาสนิกชนที่ดี มีทักษะทางอาชีพ มีงานทำและมีสมานฉันท์ และ (3) ประชาชนวัยสูงอายุทุกคน สามารถเลือกเรียนได้ตามอัธยาศัยและความต้องการทั้งด้านวิชาสามัญ วิชาชีพและศาสนา

ยุทธศาสตร์

(1) ใช้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง มุ่งให้คนทุกคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพทั้งด้านวิชาสามัญ วิชาชีพ และศาสนา มีความรู้ความสามารถ และสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกันได้อย่างถูกต้องชัดเจน มีความรู้ภาษามลาญกลางและภาษาจีนกลาง เพื่อการสื่อสาร ติดต่อกับและเจรจาธุรกิจ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ เพิ่มรายได้ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมบนพื้นฐานของศาสนาที่ถูกต้อง โดยสำรวจข้อมูลและความต้องการทางการศึกษาของประชาชนเป็นรายบุคคล และจัดทำแผนงาน โครงการรองรับในทุกระดับและประเภทของการศึกษา

(2) ใช้ตำบลเป็นพื้นที่เป้าหมาย มุ่งให้เกิดการบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกันในตำบล ทั้งหน่วยงานและบุคลากรของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทุกภาคส่วน โดยสำรวจทรัพยากรทางการศึกษา จัดทำแผนการศึกษาที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬาในระดับตำบล และจัดให้มีคณะพัฒนาการศึกษาประสานงานการศึกษาระดับตำบลที่เชื่อมโยงทุกมิติ โดยมีสถาบันอุดมศึกษา วิทยาลัยชุมชน และสถาบันอาชีวศึกษาเป็นพี่เลี้ยงทางวิชาการ

(3) ใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ภาษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยปรับหลักสูตรและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้หลากหลายและทันสมัย และตรงกับความต้องการของท้องถิ่น จัดหลักสูตรการเรียนรู้ภาษามลายูท้องถิ่นสำหรับข้าราชการ จัดการเรียนรู้ภาษามลายูกลางและภาษาจีนกลางเพื่อการสื่อสาร ติดต่อและเจรจาธุรกิจ ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้วิทยาการก้าวหน้าของโลกมุสลิมเพื่อพัฒนาตนเอง ส่งเสริมการสอนอาชีวะในสถาบันศึกษาปอเนาะ จัดให้มีการเรียนร่วมกันของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม ศาสนาพุทธและศาสนาอื่น ๆ ส่งเสริมสถาบันและหน่วยงานการศึกษาให้มีศักยภาพในการจัดการศึกษาที่หลากหลาย ทั้งการศึกษาสามัญ อาชีวะ และศาสนา ทั้งของรัฐและเอกชน ทั้งด้านหลักสูตร สื่อ ครู การเรียนการสอนและการติดตามประเมินผล ออกแบบการเรียนรู้และหลักสูตรใหม่ที่เชื่อมโยงและถ่ายโอนกันได้ในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย รวมทั้งการทำงาน การจัดทำชุดการเรียนสำเร็จรูป รวมทั้งให้มีการเทียบโอนกันได้ระหว่างการศึกษารูปแบบเดียวกันและต่างรูปแบบ ทั้งในตาติกา สถาบันศึกษาปอเนาะ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์และธรรมศึกษาเข้ากับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การเทียบโอนประสบการณ์การฝึกอบรมและอาชีวะกับหลักสูตรวิชาชีพและอาชีวศึกษา การเทียบโอนผู้ไม่จบปริญญากับหลักสูตรวิชาในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งการจัดตั้งคณะกรรมการอิสลามศึกษาและศาสนา เพื่อเป็นที่ปรึกษาและรับรองมาตรฐานด้านอิสลามศึกษา เพิ่มศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น โดยจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และขยายบทบาทที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนมากขึ้น รวมทั้งการขยายความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เช่น มหาวิทยาลัย อัล-ฮัสฮัส

(4) การใช้ทรัพยากรร่วมกันขององค์กร โดยให้ใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่หลากหลายทั้งด้านบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์และงบประมาณร่วมกันทั้งของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา สถาบันอื่นๆ ที่จัดการศึกษา รวมทั้งเชื่อมโยงเครือข่ายทรัพยากรทางการศึกษาในทุกมิติ

(5) การสร้างสมานฉันท์เพื่อสันติสุข มุ่งให้ประชาชนทุกคนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขและยั่งยืน โดยสร้างความตระหนักและความเข้าใจในคุณค่าของความหลากหลายของเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน ส่งเสริมให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกัน ทั้งระดับสถาบัน ครอบครัวยุคน้อย บุคคล ตลอดจนยกย่องและสร้างแรงจูงใจแก่ตำบลที่มีบุคลากรเป็นแบบอย่างการเรียนรู้สู่ความสมานฉันท์ จัดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์ โดยรับเด็กจากทุกตำบล และจัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ให้ครบทุกจังหวัด จัดให้มีรายการสถานีโทรทัศน์เพื่อท้องถิ่น เพื่อสื่อสารการประชาสัมพันธ์เป็นภาษาไทย มลายูและจีนกลาง รวมทั้งจัดการร่วมนสร้างเสริมสันติสุขให้ความรู้และปลูกฝัง/สร้างเจตคติที่ถูกต้องในสถานศึกษา

(6) การวิจัยและพัฒนาเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยให้สถาบันอุดมศึกษาและวิทยาลัยชุมชนเป็นเจ้าภาพวิจัยและพัฒนา เพื่อยกระดับความรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการปัญหาของตนเอง รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการสร้างและพัฒนาเครือข่ายการวิจัยร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศอย่างยั่งยืน

(7) การปรับระบบบริหาร มุ่งสร้างกลไกการบริหารการศึกษาในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสภาพทางสังคม วัฒนธรรม โดยปรับสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 เป็นศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรับองค์การสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาในพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ สร้างเครือข่ายการทำงานในการบริหารจัดการการศึกษาให้เกิดการเชื่อมโยงช่วยเหลือเกื้อกูลและสัมพันธ์กัน

(8) การสร้างขวัญและกำลังใจ มุ่งเสริมสร้างขวัญและกำลังใจครู บุคลากรทางการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน และผู้เรียนทุกคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประสบเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ ทุพพลภาพ หรือเสียชีวิตทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสงบสุขโดยจัดให้มีศูนย์บำรุงขวัญเพื่อเยี่ยมเยียนให้ความช่วยเหลือ และแก้ปัญหาอย่างทันเหตุการณ์ จัดให้มีสวัสดิการเป็นพิเศษ เร่งรัดระบบสื่อสาร จัดให้มีศูนย์ป้องกันและรักษาสวัสดิการและทรัพย์สิน จัดฝึกอบรมการป้องกันตนเอง การซ่อมแซมปรับปรุงบ้านพักครูและบุคลากร รวมทั้งจัดระบบเยียวยาและฟื้นฟูจิตใจอย่างต่อเนื่อง

โดยใช้งบประมาณรวมปี 2548-2551 จำนวน 1,714.56 ล้านบาท

มาตรการ

- (1) จัดตั้งกลไกและโครงสร้างพิเศษด้านการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจัดให้สำนักผู้ตรวจราชการเป็นศูนย์การประสานงาน ในลักษณะที่เป็นกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนหน้า ภายใต้การกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการพัฒนาและเสนอแนะนโยบาย กำหนดยุทธศาสตร์ ประสาน บูรณาการแผนงาน/โครงการ งบประมาณ เร่งรัดติดตาม ประเมินผล และรายงานการดำเนินการพัฒนาการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สั่งการ เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยคำนึงถึงความเชื่อมโยงระหว่างจังหวัด เขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (2) ให้มีการกำหนดกฎระเบียบเพิ่มเติม ทบทวนและปรับแก้กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาที่สะสมมานาน ทั้งระบบ เร่งรัดการออกร่าง พ.ร.บ.ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น พ.ร.บ.การศึกษาเอกชน พ.ร.บ.ยกฐานะวิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นเอกเทศ
- (3) พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ทั้งระบบให้สามารถเทียบโอนได้ระหว่างสถานศึกษาทุกประเภท ทั้งโรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน สถาบันศึกษาปอเนาะ และตาดีกา รวมทั้งให้บูรณาการกับวิชาสามัญและอาชีพ เพื่อลดเวลาเรียน
- (4) พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนของรัฐทุกโรงเรียน และพัฒนาโรงเรียนต้นแบบที่บูรณาการวิชาสามัญ ศาสนา และอาชีพ ในระยะแรก 6 โรงเรียน เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนร่วมกันของนักเรียนทุกเชื้อชาติ และทุกศาสนา และขยายให้ได้อย่างน้อยอำเภอละ 2 โรงเรียน เมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2551
- (5) พัฒนาตาดีกาและสถาบันศึกษาปอเนาะทั้งด้านกายภาพ การพัฒนาบุคลากร หลักสูตรและประมวลการจัดการเรียนรู้ให้มีมาตรฐาน คุณภาพ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สามารถศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น เช่น อาชีวศึกษา วิทยาลัยชุมชน และมหาวิทยาลัยได้มากขึ้น
- (6) พัฒนาสถานศึกษาในรูปแบบโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 3 โรงเรียน และโรงเรียนวิทยาศาสตร์ 1 โรงเรียน โดยปรับจากสถานศึกษาที่มีอยู่แล้ว

(7) วางระบบเทียบคุณวุฒิทางการศึกษา สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ ให้บุคลากรสามารถใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในประเทศ และเป็นคุณวุฒิเพื่อเข้าทำงานได้

(8) ส่งเสริมการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน เน้นการจัดการศึกษา หลักสูตร 2 ปี (ระดับอนุปริญญา) เพื่อเชื่อมต่อกับระดับอุดมศึกษาในพื้นที่ และจัดตามความต้องการของชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคอุตสาหกรรม เพื่อเชื่อมโยงกับการศึกษาต่อและการมีงานทำของเยาวชน

(9) ขยายการศึกษานอกโรงเรียนที่ตอบสนองเยาวชนนอกระบบการศึกษา ให้มีการจัดการศึกษาอาชีพ และการศึกษานอกโรงเรียนแก่เด็กยากจน ด้อยโอกาส ให้มีความรู้ วิชาสามัญและวิชาชีพให้ทั่วถึง รวมทั้งนักเรียนในสถาบันศึกษาปอเนาะ

(10) พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน โดยปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และภาษาต่างประเทศ ที่สำคัญๆ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีนกลาง ภาษามลายูกลาง รวมทั้งการรักษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ร่วมกันของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ในระดับการศึกษาภาคบังคับ

(11) จัดระบบ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ติดตามโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามทุกประเภท โดยเฉพาะในเรื่องครูผู้สอน นักเรียน และการดำเนินงานของมูลนิธิ กรณีที่เป็นโรงเรียนของมูลนิธิ

(12) ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย โดยจัดให้มีรายการสถานีโทรทัศน์ในท้องถิ่น เพื่อสื่อสารประชาสัมพันธ์เป็นภาษาไทย มลายูและจีนกลาง

(13) จัดคาราวานสร้างเสริมสันติสุขให้ความรู้และปลูกฝังความรักชาติและเจตคติ ที่ถูกต้องในสถานศึกษา

(14) ขยายความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศด้านอิสลามศึกษากับ มหาวิทยาลัยอัล-ฮัสฮัร เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความเข้มแข็ง ถูกต้องตามหลักศาสนา สามารถเป็นศูนย์กลางของอิสลามศึกษาในภูมิภาค

(15) จัดทุนการศึกษาให้แก่เด็กกำพร้าทุกคน เด็กด้อยโอกาส เด็กยากจน ได้มีโอกาสศึกษาต่อได้ตามศักยภาพและความต้องการจนถึงระดับอุดมศึกษา

ผลดีที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ประชาชนทุกคนจะได้เรียนรู้แบบบูรณาการอย่างมีความสุข มีความรู้ทั้งภาษาไทย ประวัติศาสตร์ วิชาสามัญ วิชาชีพและศาสนา มีเศรษฐกิจดี มีงานทำ และมีรายได้เพิ่มขึ้น ปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนจะหมดไป ขวัญกำลังใจของครู บุคลากรและผู้เรียน จะมามากขึ้น เกิดการผนึกกำลังกันอย่างสมานฉันท์ ส่งผลให้เกิดสันติสุขในดินแดนสาม จังหวัดชายแดนภาคได้อย่างยั่งยืน

ตอนที่ 1

สภาพปัจจุบันและปัญหา

1.1 สภาพปัจจุบัน

จังหวัดชายแดนภาคใต้สามจังหวัด ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส เป็นดินแดนแห่งอารยธรรมที่สืบทอดมากกว่า 5,000 ปี จากข้อมูลของสำนักทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ.2547 มีประชากรรวมทั้งสิ้น 1,767,590 คน ร้อยละ 80 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 19.9 นับถือศาสนาพุทธ จึงมีวิถีชีวิต ภาษา และวัฒนธรรมที่หลากหลาย ตลอดจนเอกลักษณ์ท้องถิ่นที่โดดเด่น มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ประชาชนประกอบอาชีพหลักทางการเกษตร โดยเฉพาะการทำสวนยางพารา และผลิตภัณฑ์ยางพารา ปาล์ม การปลูกพืชไร่และทำนา แต่ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน รายได้เฉลี่ยประมาณ 40,000 บาท/คน/ปี

ด้านการศึกษาได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันมีสถานศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา 1,202 แห่ง นักเรียน นักศึกษากว่า 500,000 คน หรือร้อยละ 66 ของประชากรในวัยเรียน นอกจากนี้ ยังมีสถาบันทางศาสนาและหน่วยงานที่จัดการศึกษา นอกโรงเรียนกระจายอยู่ในทุกพื้นที่ ประมาณว่ามีประชาชนที่ได้รับบริการการศึกษา นอกโรงเรียนปีละกว่า 400,000 คน

1.2 สภาพปัญหา

แม้ว่าจังหวัดชายแดนภาคใต้จะเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงทั้งทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ตลอดจนมีความพยายามที่จะพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีปัญหาพื้นฐานอีกหลายประการ โดยเฉพาะเรื่องโอกาสและคุณภาพของประชากรที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง จึงส่งผลให้เกิดปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและความมั่นคงที่ทวีความรุนแรงขึ้นในปัจจุบัน

ประชาชนในพื้นที่ซึ่งนิยมแต่งงานตั้งแต่อายุน้อย และการคุมกำเนิดยังไม่แพร่หลาย จึงมีจำนวนบุตรต่อครอบครัวโดยเฉลี่ยถึง 5 คน และมีอัตราการเกิดสูงถึงร้อยละ 1.23 สูงกว่าอัตราเกิดโดยเฉลี่ยของประเทศที่ 0.90 ทั้งยังมีสถิติการหย่าร้างสูง ส่งผลให้มีเด็กกำพร้าหรือเด็กที่ต้องอยู่แยกกับครอบครัว ขาดผู้ดูแลอุปการะเป็นจำนวนมาก

แม้จะมีการขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างกว้างขวางและเยาวชนส่วนใหญ่ได้เรียนในระดับประถมศึกษา แต่มักไม่มีโอกาสเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา หรือได้เรียนต่อเฉพาะในสถาบันทางศาสนา เยาวชนในวัยเรียนกว่า 200,000 คนอยู่นอกระบบโรงเรียน และประชากรในวัยแรงงานกว่าร้อยละ 45 มีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ทำให้ขาดความรู้ในการพัฒนาอาชีพและเป็นฐานของการเพิ่มรายได้ต่อไป

คุณภาพการศึกษาในพื้นที่ได้รับการประเมินว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาในส่วนอื่นของประเทศ ทั้งนี้ด้วยสาเหตุหลายประการ นักเรียนที่มาจากครอบครัวไทยมุสลิมจำนวนไม่น้อยยังขาดโอกาสที่จะได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา ทำให้เสียเปรียบโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านภาษา ความยากจนและความจำเป็นที่ต้องย้ายถิ่นเพื่อหางานทำกับครอบครัว ทำให้มีอัตราขาดเรียนสูง นักเรียนมีภาระหนักที่จะต้องเรียนสายสามัญ และเรียนทางศาสนาคู่ขนานและแยกส่วนจากกันตั้งแต่วัยเด็ก ทั้งยังได้รับผลกระทบจากความไม่สงบที่ทำให้ต้องปิดเรียนเป็นระยะ ๆ และครูจำนวนไม่น้อยขอย้ายจากพื้นที่ เยาวชนที่สำเร็จการศึกษาหากไม่ได้เรียนต่อในระดับสูงขึ้นไปจะขาดความรู้และทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในการประกอบอาชีพ หรือเผชิญความเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน ส่งผลให้อยู่ในสภาวะว่างงาน หรือไม่มีอาชีพที่มั่นคง ทั้งนี้อาจตกเป็นเหยื่อของการหลอกลวงได้โดยง่าย

นอกจากนั้น ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่จำนวนมาก แต่กระจุกกระจายอยู่ตามท้องที่ต่าง ๆ ตามสังกัดทั้งของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันศาสนาโดยไม่มีหรือนำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ยังคงขาดการบูรณาการและใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้บางแห่งมีความขาดแคลน ข้ำรุดทรุดโทรม บางแห่งมีมากเกินความต้องการทั้งด้านครู บุคลากร อาคารสถานที่ และวัสดุครุภัณฑ์

ยิ่งไปกว่านั้น การจัดการศึกษาซึ่งเคยเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความสมานฉันท์ระหว่างเยาวชนที่มาจากพื้นฐานต่างกัันกำลังแยกออกเป็น 2 ระบบอย่างชัดเจน เด็กไทยพุทธจะไปเรียนในโรงเรียนรัฐบาล ในขณะที่เด็กไทยมุสลิมจะนิยมไปเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว หรือสถาบันศึกษาปอเนาะ ทั้งยังมีแนวโน้มที่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะขยายลงไปถึงระดับปฐมวัยและประถมศึกษา ซึ่งจะ

ส่งผลให้เด็กและเยาวชนจากครอบครัวที่มีพื้นฐานต่างกันขาดโอกาสที่จะปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขาดโอกาสที่จะสร้างความสัมพันธ์เป็นเพื่อนฝูงกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการแบ่งแยกทางความคิด ขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

สภาพการณ์ดังกล่าวเหล่านี้ ได้กลายเป็นเงื่อนไขสำคัญของการก่อการร้าย เยาวชนที่ยากจน ว่างงาน ขาดความเข้าใจทางศาสนาที่ถูกต้องจึงตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มที่แอบอ้าง เบี่ยงเบนคำสอนทางศาสนา หรือใช้เงินจ้าง ประกอบกับการแก้ไขปัญหารัฐในพื้นที่ ยังขาดความเข้าใจถึงรากเหง้าของปัญหาที่แท้จริง แม้จะทุ่มเททรัพยากรเพื่อพัฒนาพื้นที่ แต่ไม่สามารถคลี่คลายปัญหาให้เบาบางลง จึงจำเป็นที่จะต้องเร่งทบทวนและกำหนด ยุทธศาสตร์ในการแก้ไขและพัฒนาการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว เพื่อให้เกิดความสมานฉันท์ที่จะนำไปสู่สันติสุขที่ยั่งยืนต่อไป

ตอนที่ 2

ผลการดำเนินงาน

2.1 ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญที่จะพัฒนาการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เหมาะสมกับสภาพในพื้นที่ เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาและความเสมอภาค โดยได้มอบหมายให้สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขต 2 หรือสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 เป็นหน่วยงานหลักในการวิจัย พัฒนา และส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งผลงานที่เด่นชัดในรอบ 40 ปี พอสรุปได้ดังนี้

ก. การขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างกว้างขวางและครอบคลุมทุกพื้นที่ รวมทั้งการดูแลเด็กพิการ และเด็กด้อยโอกาส โดยใช้งบประมาณปีละกว่า 120 ล้านบาท ส่งผลให้เด็กและเยาวชนได้เรียนการศึกษาภาคบังคับ และสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้เป็นอย่างดีระดับหนึ่ง

ข. ประชากรในวัยแรงงานได้รับการส่งเสริมให้รู้หนังสือและได้รับการศึกษานอกโรงเรียนอย่างกว้างขวาง และต่อเนื่องมากกว่า 40 ปี จนส่วนใหญ่สามารถเข้าใจและสื่อสารภาษาไทยในระดับอ่านออกเขียนได้มากขึ้นตามลำดับ

ค. มีการส่งเสริมการเรียนศาสนาควบคู่กับสายสามัญอย่างจริงจัง ด้วยการส่งเสริมให้สถาบันศึกษาปอเนาะพัฒนาไปเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม รวมทั้งส่งเสริมให้จัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียนของรัฐและเอกชน

เนื่องจากสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะปัญหาการก่อความไม่สงบในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา รัฐได้เพิ่มมาตรการพิเศษที่จะเร่งรัดแก้ไขโดย

2.1.1 พัฒนาคุณภาพการศึกษาและสถานศึกษา

(1) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนครู ด้วยการเพิ่มอัตราครู และวิทยากรสอนศาสนาเป็นพิเศษ โดยเน้นการจ้างคนในท้องถิ่น ที่คัดเลือกจากครูอัตราจ้าง เพิ่มครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียนในสถาบันศึกษาปอเนาะ จำนวน 104 คน และพนักงานในสถานศึกษา

(2) ปรับปรุงสถานศึกษาทั้งสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 925 โรง ทั้งด้านอาคาร สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้ง เร่งรัดซ่อมแซมโรงเรียนที่ถูกลอบวางเพลิง

(3) ขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ด้วยการจัดตั้งและพัฒนาวิทยาลัยชุมชน จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี วิทยาลัยประมงปัตตานี และมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ รวมทั้ง ยกฐานะวิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยเอกเทศ

(4) เชื่อมโยงการศึกษาสู่การมีงานทำ ด้วยการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในรูปแบบต่างๆ อาทิ ด้านเทคโนโลยียางและโพลีเมอร์ รวมทั้งการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนระดับตำบล

(5) ดูแลเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการที่ตกหล่น ด้วยการจัดสรรทุนการศึกษา การขยายศูนย์การศึกษาพิเศษในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการจัดโครงการบริการทางการศึกษาสำหรับเด็กพิการถึงประตูบ้าน

2.1.2 ส่งเสริมการเรียนรู้ศาสนาควบคู่กับสายสามัญ

(1) จัดทะเบียนสถาบันศึกษาปอเนาะ จำนวน 303 แห่ง และสนับสนุนความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ การประมวลการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เป็นคู่มือการสอนและแนวทางการจัดการเรียนรู้ในสถาบันศึกษาปอเนาะ การจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบบูรณาการ สำหรับผู้เรียนในสถาบันศึกษาปอเนาะ รวมทั้งการส่งเสริมครูไปสอนวิชาสายสามัญในสถาบันศึกษาปอเนาะ

(2) ยกกระดับคุณวุฒิทางการศึกษาของบุคลากรอิสลาม ทั้งหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต และหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้เทียบโอนผลการเรียน และประสบการณ์ รวมทั้งการสนับสนุนให้มีการศึกษาดูงานการศึกษาและวัฒนธรรม ณ ประเทศมาเลเซีย

2.1.3 ปรับปรุงสวัสดิภาพและสวัสดิการของครู

- (1) จัดสรรค่าตอบแทนพิเศษเป็นรายเดือนสำหรับครูทั้งรัฐและเอกชน คนละ 2,500 บาท/เดือน
- (2) จัดให้มีการประกันชีวิตครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน
- (3) เพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยให้แก่ครู อาจารย์ และสถานศึกษา
- (4) จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ รวมทั้งสนับสนุนทุนการศึกษาแก่ทายาทจนจบการศึกษา ระดับปริญญาตรี

2.2 ทรัพยากร

พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีทรัพยากรที่เป็นหน่วยจัดการศึกษาหรือสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างหลากหลาย ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมการศึกษาสายสามัญ วิชาชีพและวิชาศาสนา กล่าวคือ สถานศึกษาในระบบมีจำนวนทั้งสิ้น 1,202 แห่ง แยกเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,129 แห่ง เฉลี่ยตำบลละประมาณ 5 แห่ง สถานศึกษานอกระบบ 2,742 แห่ง เฉลี่ยตำบลละประมาณ 11 แห่ง สำหรับสถาบันที่จัดการศึกษาให้แก่ประชาชนทางศาสนา ปรากฏว่าศาสนาอิสลามซึ่งเป็นศาสนาที่ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่นับถือ มีสถาบันการศึกษาสำหรับสอนเยาวชนในขั้นต้น คือ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด (เรากลูฮู) และศูนย์อบรมจริยธรรมประจำมัสยิด (ตาติกา) จำนวน 1,735 แห่ง เฉลี่ยตำบลละประมาณ 7 แห่ง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทุกประเภทและสถาบันศึกษาปอเนาะ จำนวน 489 แห่ง เฉลี่ยตำบลละประมาณ 2 แห่ง

สถาบันการศึกษาของคณะสงฆ์และประชาชนที่นับถือพุทธศาสนา ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนพระปริยัติธรรม ศูนย์ธรรมศึกษา ศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มีจำนวนทั้งสิ้น 93 แห่ง เฉลี่ย 3 ตำบลต่อ 1 แห่ง

นอกจากนี้ ในพื้นที่สามจังหวัดยังมีทรัพยากรที่สนับสนุนการศึกษาแก่ประชาชน ซึ่งเป็นสถาบันทางศาสนา เช่น มัสยิด จำนวน 1,654 แห่ง เฉลี่ยตำบลละประมาณ 6 แห่ง วัด และสำนักสงฆ์ 199 แห่ง เฉลี่ยประมาณ 2 ตำบล ต่อ 1 แห่ง ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีครูและบุคลากร จำนวน 28,809 คน มีกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เฉลี่ยโรงเรียนละ 10 คน ประมาณ 11,290 คน และเครือข่ายผู้ปกครองเฉลี่ยโรงเรียนละ 50 คน ประมาณ 56,450 คน

โดยสรุปในแต่ละตำบล จะมีทรัพยากรทางการศึกษาโดยประมาณ ดังนี้

1. สถานศึกษาในระบบ จำนวน 4 แห่ง
2. สถานศึกษานอกระบบ จำนวน 11 แห่ง
3. สถาบันการศึกษาทางศาสนาอิสลาม แยกเป็น

3.1 ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ (เรากล้าฮุ) / ศูนย์อบรมจริยธรรมฯ (ตาดี้กา)
จำนวน 7 แห่ง

3.2 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม / สถาบันศึกษาปอเนาะ จำนวน 2 แห่ง

4. สถาบันศึกษาทางพุทธศาสนา จำนวน 3 ตำบลต่อ 1 แห่ง

ตั้งรายละเอียดปรากฏตามตาราง ดังต่อไปนี้

2.2.1 ทรัพยากรด้านการศึกษา

ประเภท/ระดับ/สังกัด	จำนวน	สถานศึกษา (แห่ง)	ผู้เรียน/ ผู้รับบริการ (คน)	ครู (คน)	หมายเหตุ
ก. ในระบบ		1,202	503,236	20,738	
1. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
1.1 รัฐ		925	321,977	12,317	
1.2 เอกชน					
- สายสามัญ		46	34,309	1,651	
- ศาสนาควบคู่กับวิชาสามัญ		126	91,360	4,470	
1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		32	15,732	750	
2. สถาบันอาชีวศึกษา					
2.1 รัฐ		13	17,331	587	
2.2 เอกชน		4	2,325	123	
3. สถาบันอุดมศึกษา		4	15,424	678	
4. โรงเรียนพระปริยัติธรรม					
- แผนกสามัญศึกษา		2	101	21	
- แผนกธรรม		43	596	104	
- แผนกบาลี		4	57	21	
5. วิทยาลัยชุมชน		3	4,024/ 2,969* (อนุปริญญา /ระยะสั้น)	16	*จำนวนผู้เข้า อบรมระยะสั้น 2,969 คน รวมอยู่ในข้อ ข นอกระบบ
ข. นอกระบบ		2,778	567,922	8,215	
1. สถาบันอิสลามศึกษา					
1.1 โรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม มาตรา 15 (2)					
- สอนศาสนาควบคู่กับวิชาสามัญ		3	375	25	
- สอนศาสนาอย่างเดียว		93	6,672	551	
1.2 สถาบันศึกษาปอเนาะ		303	17,890	1,029	
1.3 ศูนย์อบรมศาสนาอิสลาม และจริยธรรมประจำมัสยิด (ตาดีกา)		1,605	168,242	4,616	

ประเภท/ระดับ/สังกัด	จำนวน	สถานศึกษา (แห่ง)	ผู้เรียน/ ผู้รับบริการ (คน)	ครู (คน)	หมายเหตุ
1.4 ธรรมศึกษา		34	4,802	82	
1.5 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์		6	1,216	62	
1.6 ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ประจำมัสยิด		130	7,428	353	
1.7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		238	9,478	240	
1.8 ห้องสมุดประชาชนจังหวัด/ อำเภอ/เฉลิมราชกุมารี		33		*33	*เป็นเจ้าหน้าที่ หรือบรรณารักษ์
1.9 ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด/อำเภอ		36	112,194	*525	*รวมข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และครูอาสาฯ
1.10 ศูนย์วิทยาศาสตร์ เพื่อการศึกษาจังหวัดยะลา		1		6	
1.11 ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพ ราษฎรไทยบริเวณชายแดน จังหวัดปัตตานี		1	8,119	5	
1.12 ศูนย์การเรียนชุมชน		295	224,289	*688	*เป็นครู ศรช. 295 คน ครูอาสา กศน. 393 คน
1.13 การศึกษาอาชีพหลักสูตร ระยะสั้น		-	*7,217	-	*เฉพาะ อาชีพศึกษา

2.2.2 ทรัพยากรเพื่อการศึกษา

ประเภท	จำนวน (แห่ง)
มัสยิด	1,654
วัด	195
สำนักสงฆ์	4
โบสถ์คริสต์	10
รวม	1,863

2.3 จุดแข็ง จุดอ่อน

รัฐให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะด้านการศึกษาที่รัฐได้กำหนดยุทธศาสตร์และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเป็นพิเศษ หากแต่การดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่าการพัฒนาการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีจุดแข็งและจุดอ่อน ดังนี้

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>1. ทรัพยากรทางการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม</p> <p>1.1 หน่วยงาน สถาบันการศึกษาในพื้นที่มีจำนวนมาก กระจายอยู่ในทุกพื้นที่ ซึ่งมีความหลากหลาย ทั้งสายสามัญ ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 3,970 แห่ง กระจายทั่วพื้นที่</p> <p>1.2 ศาสนสถานมีจำนวนมากโดยเฉพาะมัสยิดมีจำนวน 1,654 แห่ง สถาบันศึกษาปอเนาะมีจำนวน 303 แห่ง กระจายครอบคลุมทุกพื้นที่ เป็นสถานที่อบรมประชาชนให้มีคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>1.3 มีผู้นำศาสนาและนักวิชาการอิสลามศึกษาในพื้นที่ ทั้งยังมีกรรมการสถานศึกษาและเครือข่ายผู้ปกครองเป็นจำนวนมาก ซึ่งให้ความร่วมมือกับรัฐ ในการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้</p> <p>2. การจัดการศึกษาและภาษา</p> <p>2.1 ประชาชนและเยาวชนมีโอกาสเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างทั่วถึงทั้งในและนอกระบบโรงเรียน</p> <p>2.2 เยาวชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.43 ศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หรือเรียนเฉพาะศาสนาอิสลามในสถาบันศึกษาปอเนาะ ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น</p>	<p>1. ทรัพยากรทางการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม</p> <p>1.1 หน่วยงาน สถาบันการศึกษามีความหลากหลาย แต่ยังขาดการประสานและเชื่อมโยงในการปฏิบัติงาน</p> <p>1.2 สถาบันศาสนาขาดความดูแลสนับสนุนด้านหลักสูตรการจัดการศึกษา ทำให้มุ่งสอนเฉพาะศาสนา แยกส่วนไม่เชื่อมโยงกับการศึกษาด้านอื่นๆ</p> <p>1.3 ยังมีบุคคลจำนวนหนึ่งอาศัยสถาบันศาสนา สอนศาสนาและปลูกฝังความคิดที่ไม่ถูกต้อง และมีผลต่อความมั่นคงของจังหวัดชายแดนภาคใต้</p> <p>2. การจัดการศึกษาและภาษา</p> <p>2.1 การจัดอิสลามศึกษามีความหลากหลาย และขาดความเชื่อมโยงในทางปฏิบัติ เช่น การเทียบโอนผลการเรียนในแต่ละระดับ</p> <p>2.2 ขาดความสมดุลในการศึกษาต่อในสาขาวิชาอื่น และเป็นข้อจำกัดในการศึกษาต่อในภูมิภาคอื่น</p>

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>2.3 เยาวชนไทยมุสลิมส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยได้ดี และประชาชนมีความเข้าใจสามารถใช้เพื่อการสื่อสารได้</p> <p>3. ระบบการบริหาร</p> <p>3.1 รัฐมีความตื่นตัวในการกำหนดยุทธศาสตร์ เฉพาะและทุ่มเทงบประมาณในการพัฒนา การศึกษาของจังหวัดชายแดนภาคใต้</p> <p>3.2 กระทรวงศึกษาธิการให้มีการจัดตั้งศูนย์ ประสานงานและการบริหารการศึกษาสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อประสานสถาบัน การศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่</p>	<p>2.3 การแปลเอกสารคำสอนมาเป็นภาษาไทย ยังมีความบิดเบือนทำให้เกิดความเข้าใจ ที่ไม่ถูกต้อง</p> <p>2.4 ระบบราชการยังไม่เอื้ออำนวยให้ประชาชน มีความคุ้นเคยกับการใช้ภาษาไทยและ การประสานของทางราชการ</p> <p>3. ระบบการบริหาร</p> <p>3.1 การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับนโยบาย บ่อยครั้ง และขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติ ตามนโยบาย</p> <p>3.2 หน่วยงานการศึกษาในพื้นที่ขาดการบูรณาการ การดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ</p>

ตอนที่ 3

สถานการณ์ปัจจุบัน

นับตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ.2547 ซึ่งเป็นเดือนที่เริ่มเหตุการณ์รุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน สถานการณ์ดังกล่าวมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นการลอบทำร้ายและทำลายชีวิตของประชาชนผู้บริสุทธิ์ ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ครู และบุคลากรทางการศึกษา ไม่เว้นแม้แต่พระภิกษุ สามเณร และบุคลากรทางศาสนาอย่างต่อเนื่อง การลอบวางเพลิงและทำลายทรัพย์สินของรัฐ ประชาชน และสถาบันศาสนา ทั้งวัด มัสยิด โรงเรียน สถานที่ราชการ ซึ่งล้วนเป็นศูนย์รวมจิตใจและศูนย์กลางการบริการประชาชนทั้งสิ้น สร้างความหวาดหวั่น และหวาดกลัวภัยอันตรายอย่างยิ่ง ทำลายขวัญและความสงบสุขของประชาชนอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่ออย่างใหญ่หลวงต่อการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนดังนี้

3.1 การลอบวางเพลิงโรงเรียน นับตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2547 ถึงวันที่ 28 มิถุนายน 2548 มีการลอบวางเพลิงอาคารเรียนและบ้านพักครู จำนวน 25 วัน จำนวน 57 แห่ง/ครั้ง แยกเป็นปี 2547 จำนวน 11 วัน 28 แห่ง/ครั้ง ปี 2548 จำนวน 14 วัน 29 แห่ง/ครั้ง ดังปรากฏรายละเอียดตามแผนภาพต่อไปนี้

นอกจากนั้น ยังพบว่า โรงเรียนที่ถูกลอบวางเพลิง อยู่ในพื้นที่อำเภอ 3 อันดับแรก ดังนี้ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี จำนวน 10 แห่ง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา จำนวน 7 แห่ง และอำเภอเรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 6 แห่ง ทั้ง 3 อำเภอ มีโรงเรียนถูกลอบวางเพลิง ทั้งปี 2547 และปี 2548

3.2 การลอบทำร้ายและทำลายชีวิตครู บุคลากร และนักเรียน/นักศึกษา

3.2.1 การลอบทำร้ายครู ผู้บริหารและบุคลากร นับตั้งแต่เดือนมีนาคม 2547-28 มิถุนายน 2548 มีครู ผู้บริหาร และบุคลากรถูกลอบทำร้าย เสียชีวิตและบาดเจ็บ จำนวน 35 ครั้ง รวม 49 ราย แยกเป็น เสียชีวิต 24 ราย บาดเจ็บ 22 ราย ไม่บาดเจ็บ 3 ราย ในปี 2547 มีจำนวน 29 ราย แยกเป็น เสียชีวิต 14 ราย บาดเจ็บ 11 ราย ในปี 2548 ถึงวันที่ 28 มิถุนายน จำนวน 24 ราย แยกเป็น เสียชีวิต 10 ราย บาดเจ็บ 11 ราย และไม่บาดเจ็บ 3 ราย ปรากฏดังรายละเอียดตามแผนภาพ ต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2 เปรียบเทียบจำนวนครู ผู้บริหารและบุคลากรที่ถูกลอบทำร้ายจนได้รับบาดเจ็บ ไม่บาดเจ็บ และเสียชีวิต ปี 2547 และปี 2548 (มิถุนายน)

จำนวน/คน 25 24

14

10

11 11

2547

2548
(มิถุนายน)

3

ผู้เสียชีวิต

ผู้บาดเจ็บ

ผู้ไม่บาดเจ็บ

รวมผู้ถูกลอบทำร้าย
ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต

ที่มา : สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12

จากแผนภาพที่ 2 แสดงว่า การลอบทำร้ายและทำลายชีวิตครู และบุคลากรของโรงเรียน ในภาพรวมปี 2547 สูงกว่า ปี 2548 (ถึงเดือนมิถุนายน) โดยปี 2547 มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บมากกว่า ปี 2548 ถึงเดือนมิถุนายน

อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบดังกล่าว เป็นการเปรียบเทียบเหตุการณ์ปี 2547 กับ ปี 2548 เพียงครึ่งปีหรือ 6 เดือนเท่านั้น ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หากไม่มีการป้องกันปัญหาที่ชัดเจนเช่นเดียวกันแล้ว สถานการณ์การลอบทำร้ายและทำลายชีวิตครูและบุคลากร จะยังคงมีเพิ่มมากขึ้นกว่านี้ในอีก 6 เดือนข้างหน้าเช่นเดียวกัน

ยิ่งไปกว่านั้น สถานการณ์การลอบทำร้ายและทำลายชีวิตครูยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น สร้างความสิ้นสะเทือนจิตใจของประชาชน ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เมื่อนางสาวกอบกุล รัญเสวะ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านต้อกอ อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นเพียงสตรีคนหนึ่งที่ไม่มีเหตุโกรธเคืองกับผู้ใดมาก่อน ถูกคนร้ายลอบยิงเสียชีวิต ขณะเดินทางไปป้อนข้าวมารดาที่ป่วยเป็นอัมพฤกษ์ ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ แสดงให้เห็นถึงความโหดเหี้ยมและไร้มนุษยธรรมของผู้ก่อการร้ายที่ไม่สมควรเกิดขึ้นในแผ่นดินไทย โดยเฉพาะสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ปัจจุบัน กรณีตัวอย่างดังกล่าวนี้ มีปรากฏให้เห็นมากขึ้นในช่วง 2 เดือนที่ผ่านมา

3.2.2 การลอบทำร้ายและทำลายชีวิตนักเรียน นักศึกษา นับตั้งแต่ 10 มีนาคม 2547 ถึง 28 มิถุนายน 2548 มีนักเรียน นักศึกษา ถูกลอบทำร้ายและทำลายชีวิต จำนวน 20 ราย แยกเป็นเสียชีวิต 2 ราย บาดเจ็บ 18 ราย โดยปี 2547 จำนวนรวม 10 ราย แยกเป็น นักศึกษาเสียชีวิต 2 ราย นักเรียนบาดเจ็บ 8 ราย ปี 2548 (ถึงเดือนมิถุนายน) จำนวนรวม 10 ราย แยกเป็นผู้บาดเจ็บ 10 ราย และไม่มีผู้เสียชีวิต ดังปรากฏตามแผนภาพต่อไปนี้

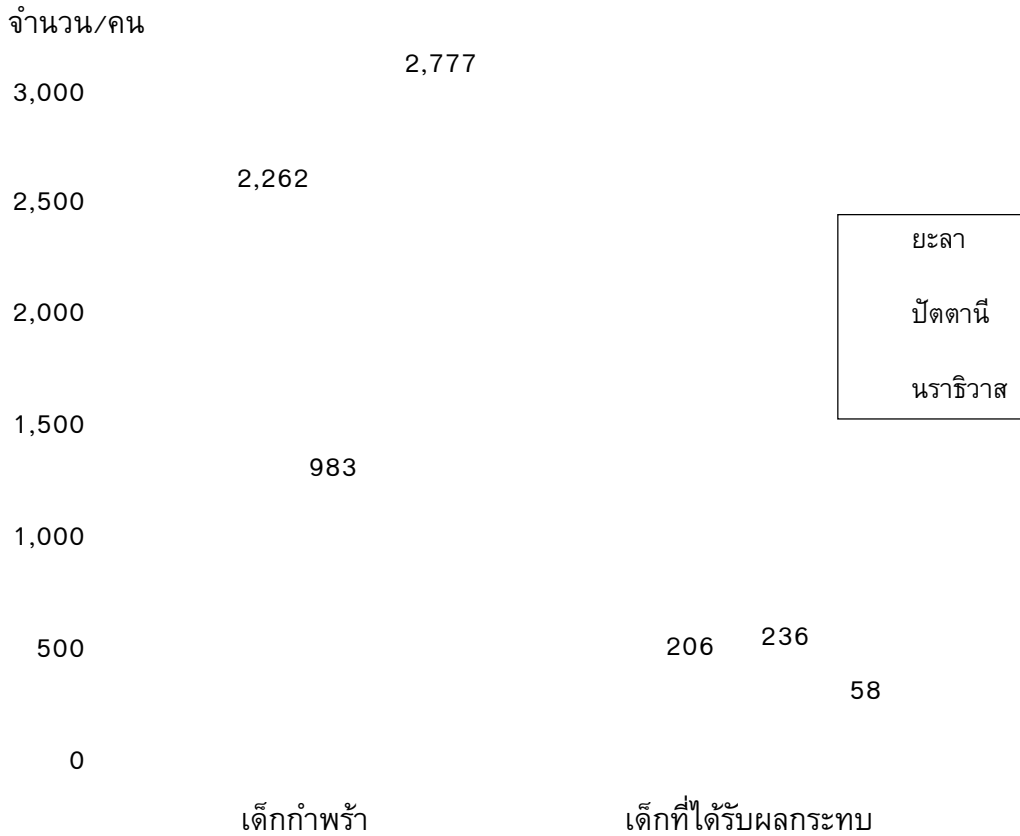
จากแผนภาพที่ 3 แสดงว่า จำนวนนักเรียนนักศึกษาที่ถูกลอบทำร้ายจนได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต ในภาพรวมปี 2547 และปี 2548 ถึงเดือนมิถุนายน 2548 มีจำนวนเท่ากัน โดยในปี 2548 เพียง 6 เดือน มีผู้ได้รับบาดเจ็บสูงกว่า ปี 2547 ทั้งปี

อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบดังกล่าว เป็นการเปรียบเทียบเหตุการณ์ ปี 2547 กับปี 2548 เพียง 6 เดือน จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า หากไม่มีการป้องกันปัญหาที่ชัดเจนเช่นเดียวกันแล้ว สถานการณ์การลอบทำร้ายและทำลายชีวิตนักเรียนนักศึกษา จะยังคงมีเพิ่มมากขึ้นกว่านี้ในอีก 6 เดือนข้างหน้าเช่นเดียวกัน

จากข้อมูลความรุนแรงดังกล่าว ส่งผลให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ขอย้ายออกจากพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในปี 2548 ระหว่างวันที่ 4-9 กรกฎาคม 2548 จำนวน 3,149 คน จากจำนวนครูทั้งสิ้น 12,317 คน คิดเป็นร้อยละ 25.57 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศที่สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการแก้ไขและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครู บุคลากร และนักเรียนอย่างเร่งด่วน

3.3 การมีเด็กกำพร้าจากการสูญเสียบิดา-มารดา การหย่าร้างและเด็กที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ จากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบที่ผ่านมา ส่งผลให้มีเด็กกำพร้าที่สูญเสียบิดาและมารดา รวมทั้งเด็กที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว จนไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ จำเป็นที่การศึกษาต้องเข้าไปให้ความดูแลช่วยเหลือ จำนวนทั้งสิ้น 6,522 คน แยกเป็นเด็กกำพร้า 6,022 คน จำแนกเป็นรายจังหวัด จังหวัดยะลา 2,262 คน จังหวัดปัตตานี 983 คน และจังหวัดนราธิวาส 2,777 คน และเด็กที่ได้รับผลกระทบ จำนวน 500 คน จำแนกเป็นจังหวัดยะลา 206 คน จังหวัดปัตตานี 236 คน และจังหวัดนราธิวาส 58 คน ดังปรากฏรายละเอียดตามแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 4 เปรียบเทียบจำนวนเด็กกำพร้าและเด็กที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

ที่มา : สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12

จากแผนภาพที่ 4 แสดงว่า จำนวนเด็กกำพร้าจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่ผ่านมาในจังหวัดนราธิวาสมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ จังหวัดยะลา และปัตตานีตามลำดับ รวมทั้งจำนวนเด็กที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดปัตตานีมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ จังหวัดยะลา และนราธิวาส ตามลำดับ

จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า จำนวนเด็กเหล่านี้ หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะด้านการศึกษา ไม่เข้าไปรับผิดชอบดูแล และเยียวยาแก้ไข ก็จะมีส่งผลกระทบต่อปัญหาสังคมโดยรวมต่อไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

3.4 ปัญหาการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของประชาชน จากความหลากหลายของภาษาและวัฒนธรรม รวมทั้งวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่ ที่ใช้ภาษามลายูในวิถีชีวิตประจำวัน และมีการเรียนศาสนา หรืออิสลามศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษาที่ใช้ภาษามลายูและอาหรับเป็นหลัก ส่งผลให้นักเรียนและประชาชนขาดทักษะในการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร และแม้ว่าภาษาไทยจะเป็นภาษากลางที่รัฐกำหนดเป็นภาษาราชการ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้เป็นวิชาบังคับก็ตาม แต่ก็พบว่า คนไทยในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้บางส่วนในบางท้องถิ่นยังคงมีปัญหาในการสื่อสารภาษาไทย ทำให้ขาดความรู้และทักษะในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่สามารถใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาอาชีพและอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายได้อย่างกลมกลืน เพื่อดำรงชีวิตที่มีความสุขอย่างยั่งยืนได้

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2548 พบว่า ประชาชนในช่วงอายุ 15-60 ปี ซึ่งเป็นวัยทำงาน อ่านและเขียนภาษาไทยได้น้อยในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในจังหวัดนราธิวาส รองลงมาได้แก่ จังหวัดปัตตานี และยะลา ตามลำดับ ดังปรากฏรายละเอียดตามแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 5 เปรียบเทียบร้อยละของคนอายุ 15-60 ปี ปี 2548 อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส กับร้อยละของเป้าหมาย

จำนวน/คน	ปัตตานี	นราธิวาส	เฉลี่ย	
97.9	96.8	96.7	97.05	
	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส	เฉลี่ย
	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส	เฉลี่ย

ที่มา : ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2548

จากแผนภาพที่ 5 แสดงว่า คนอายุ 15-60 ปี ในปี 2548 อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส คิดเป็นร้อยละ 97.05 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายของประเทศที่กำหนดไว้ร้อยละ 100 และเมื่อจำแนกรายจังหวัดพบว่า คนอายุ 15-60 ปี ในปี 2548 ในจังหวัดนราธิวาส อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.7 รองลงมาได้แก่ จังหวัดปัตตานี คิดเป็นร้อยละ 96.8 และจังหวัดยะลา คิดเป็นร้อยละ 97.9 ตามลำดับ

จากข้อมูลดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่า สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงมีปัญหาการอ่านออกและเขียนได้ของประชาชนวัยทำงาน ที่มีอายุระหว่าง 15-60 ปี ที่จำเป็นต้องแก้ไขด้วยการเร่งรัดให้การศึกษาด้านภาษาไทยอย่างเร่งด่วนโดยเร็ว

กล่าวโดยสรุป สถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาวิกฤตที่ส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับการจัดการศึกษาและประชาชนที่นับวันจะรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จนยากที่จะแก้ไข จำเป็นที่รัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการศึกษาและความมั่นคง จะต้องแก้ไขโดยเร่งด่วนและเป็นรูปธรรม ดังจะได้นำเสนอยุทธศาสตร์เพื่อการแก้ปัญหาในตอนต่อไป

ตอนที่ 4

ยุทธศาสตร์ใหม่

จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา และผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า แม้ว่าจะประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการและความมั่นคงของท้องถิ่นได้เท่าที่ควร เด็กและเยาวชนบางส่วนยังคงขาดโอกาสในการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ประชาชนยังคงขาดความรู้ในการพัฒนาอาชีพ ยังคงมีปัญหาในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ ยังขาดการบูรณาการระหว่าง การศึกษากับการศาสนาที่เป็นวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ยังมีการสอนศาสนาในทาง ที่ผิดและใช้เป็นเครื่องมือของกลุ่มทำลายความมั่นคงของประเทศ ขาดการบูรณาการ ทรัพยากร ในการจัดการศึกษาทั้งด้านครู บุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ และ งบประมาณ การศึกษาไม่เสริมสร้างให้เกิดความสมานฉันท์อย่างเป็นรูปธรรม ขาดการวิจัย และพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน รวมทั้งขาดระบบบริหารจัดการ การศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นที่มีความแตกต่างจาก ท้องถิ่นอื่น และที่สำคัญเมื่อเกิดเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ มีการลอบทำร้ายครู บุคลากร การลอบวางเพลิงและทำลายทรัพย์สินของประชาชน โรงเรียน สถานที่ราชการ และสถาบัน ศาสนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการขาดขวัญและกำลังใจของครู และบุคลากรทางการศึกษา เกิดการหวาดกลัวอันตรายอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน

ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาและให้การศึกษาเข้าถึงประชาชนทุกเพศทุกวัยอย่าง ทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพสอดคล้องกับสภาพสังคม ภาษา วัฒนธรรม และความ หลากหลายของท้องถิ่น เป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงและขวัญกำลังใจใน ดินแดนของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันจะนำไปสู่สันติสุขและความมั่นคงของ ประเทศชาติอย่างยั่งยืน จึงกำหนดหลักการ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด ยุทธศาสตร์ใหม่ และ งบประมาณ ดังนี้

4.1 หลักการ

การจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องยึดหลักการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการวิถีชีวิต เอกลักษณะ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความต้องการของท้องถิ่น และประชาชนที่มีลักษณะเฉพาะ บนพื้นฐานของหลักศาสนาที่เชื่อมโยงกับวิชาสามัญ และวิชาชีพ ที่ยึดผู้เรียนและประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยให้มีการบริหารจัดการในลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น

4.2 วิสัยทัศน์

ภายในปี 2551 ประชาชนทุกคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งวิชาสามัญ วิชาชีพและศาสนา มีเศรษฐกิจดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีสมานฉันท์ สังคมสันติสุข

4.3 เป้าหมาย

ประชาชนทุกคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

4.3.1 ได้รับบริการการศึกษาอย่างทั่วถึง มีการศึกษาเฉลี่ย 9.5 ปี ได้เรียนวิชาภาษาไทย ประวัติศาสตร์ และวิชาสามัญอย่างครบถ้วน เรียนรู้วิชาชีพที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และเรียนรู้ศาสนาที่ถูกต้อง

4.3.2 มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีงานทำ เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ เป็นศาสนิกชนที่ดี มีสมานฉันท์ก่อให้เกิดสังคมสันติสุข

4.4 ตัวชี้วัด

4.4.1 เชิงปริมาณ

- (1) เด็กและเยาวชนในวัยเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับทุกคน
- (2) ประชาชนในวัยแรงงาน ร้อยละ 50 ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
- (3) ประชาชนวัยสูงอายุทุกคนได้รับการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งด้านสามัญ วิชาชีพและศาสนา

4.4.2 เชิงคุณภาพ

- (1) เด็กและเยาวชนทุกคนมีความรู้ครบถ้วน ทั้งวิชาภาษาไทย ประวัติศาสตร์ และวิชาสามัญ มีความรู้และความเข้าใจทางศาสนาที่ถูกต้อง และมีทักษะทางอาชีพ
- (2) ประชาชนในวัยแรงงานสามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยในชีวิตประจำวัน เป็นศาสนิกชนที่ดี มีทักษะทางอาชีพ มีงานทำ และมีสมานฉันท์
- (3) ประชาชนวัยสูงอายุทุกคน สามารถเลือกเรียนได้ตามอัธยาศัยและความต้องการทั้งด้านสามัญ วิชาชีพและศาสนา

4.5 ยุทธศาสตร์ใหม่

4.5.1 ใช้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง

การจัดการศึกษาโดยใช้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง คือการจัดการศึกษาที่มุ่งให้คนทุกคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีความรู้ ความสามารถเต็มตามศักยภาพสามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตบนพื้นฐานของศาสนาได้อย่างสงบสุข

ปัจจุบัน พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประชากรจำนวนทั้งสิ้น 1,767,500 คน ที่ต้องได้รับการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย แต่มีประชาชนเพียงร้อยละ 64.27 เท่านั้น ที่ได้รับการศึกษาดังกล่าว จึงจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาให้เข้าถึงประชาชนทุกคน ให้ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพทั้งด้านสามัญ วิชาชีพและศาสนา มีความรู้ ความสามารถและสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกันได้ มีความรู้ภาษามลายูกลาง และภาษาจีนกลางเพื่อการสื่อสาร ติดต่อ และเจรจาธุรกิจ รู้ประวัติศาสตร์อย่างถูกต้องชัดเจน เป็นเครื่องมือประกอบอาชีพและเพิ่มรายได้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมบนพื้นฐานของศาสนาที่ถูกต้องที่ตนนับถือ โดยวิธีการดังนี้

วิธีการ

- (1) สสำรวจและรวบรวมข้อมูลประชาชนเป็นรายบุคคลจากข้อมูลทะเบียนราษฎร กระทรวงมหาดไทย ข้อมูล จปฐ. ข้อมูลเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนของตำบล ปี 2547 และฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ (GIS Data base)
- (2) สสำรวจและรวบรวมข้อมูลทางการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และกีฬา จากข้อมูลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

(3) สำรวจความต้องการทางการศึกษาของประชาชนแต่ละคนทั้งวิชาสามัญ วิชาชีพ และวิทยาศาสตร์ จากการสังเคราะห์ข้อมูลประชาชนเป็นรายบุคคล

(4) จัดทำแผนงาน โครงการรองรับและสนับสนุนให้ทุกคนได้รับการศึกษา เต็มตามศักยภาพและความต้องการ ตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ยุทธศาสตร์ที่ 4.5.2-4.5.8

4.5.2 ใช้ตำบลเป็นพื้นที่เป้าหมาย

การจัดการศึกษาโดยใช้ตำบลเป็นพื้นที่เป้าหมาย คือ การจัดการศึกษาที่เน้นความสำคัญขององค์กรที่มีอยู่หลากหลายที่ตั้งอยู่ในตำบลที่มีความใกล้ชิด และให้บริการแก่ผู้เรียนและประชาชนมากที่สุด มีศักยภาพในการรองรับการแก้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็ว ทันกาล และตรงประเด็น ที่มีการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา สถาบันทางสังคม และประชาชนเป็นสำคัญ อันจะนำมาซึ่งความสันติสุขของประชาชน

โดยที่ปัจจุบัน การจัดการศึกษายังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากองค์กร หน่วยงาน สถาบันและบุคคลในระดับตำบลเท่าที่ควร ส่งผลให้การจัดการศึกษาขาดฐานราก ขาดการรับรู้และแก้ปัญหาจากองค์กรและประชาชนที่มีศักยภาพในระดับตำบล ดังนั้น จึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาที่ใช้พื้นที่ตำบลเป็นเป้าหมาย โดยมุ่งให้เกิดการบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกันในตำบล ทั้งหน่วยงานและบุคลากรของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทุกภาคส่วน โดยใช้องค์กรทั้งในและนอกกระทรวงศึกษาธิการในตำบลเป็นหน่วยให้บริการทางการศึกษาแก่ประชาชน จัดทำแผนการศึกษาที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬา บนพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นรายตำบล บูรณาการการบริหาร และการจัดการศึกษาให้เข้าถึงทุกตำบล และจัดให้มีกลไกการประสานงานระดับตำบลที่เชื่อมโยงทุกมิติ โดยวิธีการดังนี้

วิธีการ

(1) สำรวจทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ทั้งในและนอกกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งทรัพยากรการศึกษาวิชาสามัญ วิชาชีพและวิทยาศาสตร์ ทั้งด้านบุคลากร เงิน/งบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุและครุภัณฑ์ จากข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานการศึกษา สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นที่มีอยู่ในตำบล

(2) จัดทำแผนการศึกษาที่บูรณาการการศาสนา วัฒนธรรม และกีฬาในระดับตำบล ที่ครอบคลุมทั้งผู้เรียนและผู้ให้บริการหรือหน่วยงานการศึกษา รองรับความต้องการทางการศึกษาของผู้เรียนทุกคนในตำบล

(3) จัดตั้งองค์กรการประสานงานการจัดการศึกษาเรียกว่า “คณะพัฒนาการศึกษาระดับตำบล” โดยคัดเลือกจากองค์กร หน่วยงาน สถาบันสังคม สถานศึกษา สถาบันศาสนาและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีอยู่ในตำบล เป็นศูนย์ประสานงาน และคัดเลือกผู้ทำหน้าที่ประสานงานการศึกษาในตำบลจากผู้แทนองค์กร หน่วยงาน สถานศึกษา หรือสถาบันศาสนา สถาบันสังคม โดยไม่เพิ่มตำแหน่งและอัตราข้าราชการ

(4) จัดให้ทุกองค์กร หน่วยงานการศึกษา สถาบันศาสนา และสถาบันทางสังคมเป็นหน่วยจัดหรือส่งเสริมการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย ทั้งวิชาสามัญ วิชาชีพและวิทยาศาสตร์

(5) ให้สถาบันอุดมศึกษา วิทยาลัยชุมชนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาทุกแห่งให้การสนับสนุนส่งเสริมทางวิชาการในลักษณะของพี่เลี้ยงตำบลทุกตำบล

4.5.3 รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย

การจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัจจุบันมีความหลากหลายในหลายพื้นที่ทั้งด้านการศึกษาสามัญ การศึกษาอาชีพ และการศึกษาศาสนา ที่จัดโดยหลายหน่วยงานหลายสถาบัน ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ๆ ทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ที่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของหน่วยจัดหรือสถาบันนั้น ๆ กล่าวคือ

การศึกษาสามัญ คือ การศึกษาตั้งแต่การศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอุดมศึกษา ที่จัดในศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

การศึกษาอาชีพ คือ การศึกษาและการอบรมเกี่ยวกับอาชีพที่จัดในสถานศึกษา อาชีวศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน สถานประกอบการ และองค์กรชุมชนต่าง ๆ

การศึกษาศาสนา คือ การศึกษาที่จัดให้แก่บุคลากรทางศาสนาและประชาชน เพื่อการเรียนรู้และสืบทอดศาสนาที่จัดโดยสถาบันศาสนา และสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาศาสนาอิสลามจัดตั้งแต่ศูนย์

เด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด (เรากล่าว)¹ ศูนย์อบรมศาสนาอิสลามและจริยธรรมประจำมัสยิด (ตาดีกา)² สถาบันการศึกษาปอเนาะ³ รวมทั้งในสถานศึกษาของรัฐ เอกชน (สอนศาสนาอิสลาม)⁴ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา สำหรับการศึกษาระพุทธศาสนาจัดทั้งในสถาบันพระพุทธศาสนา ได้แก่ การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม แผนกบาลี และแผนกสามัญศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาของสงฆ์ ภิกษุ และสามเณร และการศึกษาในศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่จัดโดยวัด รวมทั้งการเรียน

1 เรากล่าว คือ สถานที่อบรมเด็กเล็กวัยก่อนเกณฑ์ที่จัดตั้งขึ้นในบริเวณหรือในที่ดินของมัสยิด เพื่อให้การศึกษาอบรม ปลุกฝังจริยธรรม วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยแก่เด็กก่อนเกณฑ์ที่จะเข้าสู่วัยเรียนในประถมศึกษา ปัจจุบันเรากล่าวที่จดทะเบียนเป็นศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ

2 ตาดีกา ตาดีกาหรือศูนย์อบรมอิสลามและจริยธรรมประจำมัสยิดโดยทั่วไปหมายถึง การศึกษาศาสนาอิสลามภาคบังคับ ที่จัดโดยมัสยิด ซึ่งเป็นไปตามวิถีชีวิตของมุสลิม ผู้นับถือศาสนาอิสลามทุกคนที่ต้องมีหน้าที่ศึกษาวิชาศาสนาเบื้องต้น มัสยิดทุกมัสยิดจึงได้มีการส่งเสริมเยาวชนให้มีความรู้ความเข้าใจในศาสนาและปฏิบัติอย่างแพร่หลาย จนกลายเป็นศูนย์หรือสถานฝึกอบรมศาสนาที่เรียกว่า ตาดีกา (TADIKA) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเรียกว่า “ฟิรดูอีน” ในจังหวัดอื่นๆ ส่วนใหญ่เปิดสอนตอนเย็นถึงกลางคืนหรือวันเสาร์ อาทิตย์ ผู้เรียนเป็นนักเรียนในวัยเรียนการศึกษาภาคบังคับที่เรียนจากโรงเรียนที่สอนวิชาสามัญ และมาเข้าเรียนศาสนาในตาดีกาตามวิถีชีวิตมุสลิมทั่วไปควบคู่ไปด้วย

3 สถาบันศึกษาปอเนาะ คือ ปอเนาะที่ได้รับการจดทะเบียนอนุญาตให้จัดตั้งเป็นสถานศึกษาปอเนาะ จากกระทรวงศึกษาธิการและได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา โดยไม่ประสงค์จะจัดตั้งเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ปอเนาะ คือ สถาบันที่สอนศาสนาและวัฒนธรรมอิสลามแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป จัดตั้งโดยผู้ที่มีความรู้ทางด้านศาสนาอิสลามเป็นที่ยอมรับของชุมชน หรือเรียกว่า “โต๊ะครู” การจัดตั้งปอเนาะเป็นไปตามความศรัทธาของชุมชนที่ต้องการให้มีสถาบันการสอนศาสนาอิสลามและปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม อันดีงามตามหลักศาสนาอิสลามแก่เยาวชนมุสลิม โดยมีโต๊ะครูเป็นทั้งผู้สอนและผู้จัดการปอเนาะ การศึกษาในปอเนาะไม่มีหลักสูตรที่แน่นอน การจะสอนวิชาใดขึ้นอยู่กับความถนัดและความพอใจของโต๊ะครูแต่เพียงผู้เดียว วิชาที่สอน ได้แก่ วิชาศาสนาอิสลาม วิชาภาษาและไวยากรณ์อาหรับ และวิชาสามัญ

4 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม คือ ปอเนาะ ที่ได้รับการพัฒนาเป็นโรงเรียนตั้งแต่ พ.ศ. 2504 ตามนโยบายของรัฐบาล แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ (1) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาศาสนาควบคู่วิชาสามัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2525 มาตรา 15 (1) และได้รับการสนับสนุนเงินจากรัฐทั้งด้านครุ อาคารสถานที่และวัสดุครุภัณฑ์ และ (2) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนเฉพาะศาสนาอิสลามตามพระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน มาตรา 15 (2) หากมีความพร้อมเมื่อใดก็สามารถเปลี่ยนแปลงกิจการ โดยสอนศาสนาวิชาสามัญเพิ่มขึ้นภายหลังเป็นโรงเรียนเอกชนฯ ประเภทมาตรา 15 (1) ได้

ธรรมศึกษาในโรงเรียนที่จัดโดยคณะสงฆ์ ซึ่งเป็นการศึกษาของเด็กและเยาวชน การศึกษาศาสนาดังกล่าว มีรูปแบบของการเรียนรู้ที่หลากหลายและแตกต่างกัน แต่ยังไม่มีความมาตรฐาน ไม่สามารถเชื่อมโยงและเทียบโอนกันได้ระหว่างการศึกษาระดับและประเภท เช่น อิสลามศึกษาในตาดีกา อิสลามศึกษาในสถาบันศึกษาปอเนาะกับอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และโรงเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วิชาธรรมศึกษา กับวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนต้องเรียนซ้ำในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสียเวลา และส่งผลให้ไม่สามารถเรียนวิชาที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิตประจำวันได้

อย่างไรก็ตาม ความหลากหลายของรูปแบบการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ดังกล่าว เป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่นที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่แตกต่างจากท้องถิ่นอื่นอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้น จึงสมควรสนับสนุนส่งเสริมให้คงเอกลักษณ์และมีศักยภาพเพิ่มมากขึ้นอย่างเป็นระบบ ได้มาตรฐานและจัดปัญหาให้หมดไป โดยส่งเสริมสถาบันและหน่วยงานการศึกษาให้มีศักยภาพในการจัดการศึกษาที่หลากหลาย ทั้งการศึกษาสามัญ อาชีพและศาสนา ให้มีการเทียบโอนกันได้ระหว่างการศึกษารูปแบบเดียวกันและต่างรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย รวมทั้งบูรณาการสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรอิสลามศึกษา หรือวิชาพระพุทธศาสนา เข้ากับวิชาชีพและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของประชาชน ส่งเสริมสถาบันการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการและคงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น โดยวิธีการดังนี้

วิธีการ

(1) ออกแบบการเรียนรู้และหลักสูตรที่เชื่อมโยง เทียบโอนกันระหว่างการศึกษาระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การทำงาน ทั้งวิชาสามัญ วิชาชีพและศาสนาจากในและต่างประเทศและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรม ความต้องการ และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

(2) จัดทำชุดการเรียนรู้สำเร็จรูปใช้ร่วมกัน ทั้งวิชาสามัญ วิชาชีพและวิชาศาสนา เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนอย่างหลากหลาย ทุกสถานที่ ทุกเวลาและโอกาส ตามศักยภาพของผู้เรียนและสภาพของท้องถิ่น

(3) พัฒนาศักยภาพคุณภาพการเรียนการสอน ทั้งสถานศึกษาของรัฐ สถาบันศึกษาปอเนาะ ตาดีกา และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทั้งด้านสื่อ การเรียนการสอน ครูและบุคลากร รวมทั้งการสอนเสริมระหว่างปิดภาคเรียน

(4) จัดให้มีคณะกรรมการหลักสูตร/เทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์

(5) จัดให้มีการประเมินและทดสอบผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง

(6) ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษา โดยพัฒนาครูให้มีความรู้ในการสอนภาษาไทย ภาษามลายูหรือภาษาจีนกลาง รวมทั้งจัดให้มีการเรียนการสอนภาษามลายูและภาษาจีนกลาง เพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาค

(7) จัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์ระหว่างวิชาสามัญ วิชาชีพและวิทยาศาสตร์ ดังนี้

(7.1) อิสลามศึกษาในตาดีกากับอิสลามศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(7.2) อิสลามศึกษาในตาดีกากับอิสลามศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

(7.3) อิสลามศึกษาในสถาบันศึกษาปอเนาะกับอิสลามศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

(7.4) วิชาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรของศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ กับวิชาพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(7.5) วิชาธรรมศึกษา ตามหลักสูตรแม่กองธรรมสนามหลวง กับวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(7.6) เทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนที่ไม่สำเร็จปริญญากับหลักสูตรวิชาในสถาบันอุดมศึกษา

(7.7) เทียบโอนประสบการณ์/อาชีพและการฝึกอบรมในสถานประกอบการกับหลักสูตรอาชีวศึกษา และวิชาชีพ

(8) จัดตั้ง “คณะที่ปรึกษาการศึกษาและศาสนา สำนักผู้ตรวจราชการ เขตตรวจราชการที่ 12 (สภาอุลามาฮฺ)” เป็นคณะกรรมการฯ ของผู้ทรงคุณวุฒิด้านอิสลามศึกษาและศาสนาในสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 มีหน้าที่ให้คำปรึกษารับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา หลักสูตร สื่อ การเป็นครูอิสลามศึกษา และจัดให้มีการทดสอบกลางอิสลามศึกษาในหลักสูตรและวิชาต่างๆ เพื่อการพัฒนาอิสลามศึกษา

(9) ส่งเสริมสถานศึกษาอาชีวศึกษา ให้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่หลากหลายเพื่อรองรับและพัฒนาอาชีพควบคู่กับการเรียนศาสนาของประชาชนในท้องถิ่น

(10) ส่งเสริมสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อชุมชนประเทศและภูมิภาค ที่มีความหลากหลายของหลักสูตร ทั้งด้านสามัญ วิชาชีพและศาสนา

(11) ขยายวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยสงฆ์ เป็นศูนย์กลางการศึกษา อบรมพระพุทธศาสนา สามารถรองรับความต้องการทางการอุดมศึกษาด้านพระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์และประชาชนในท้องถิ่น ประเทศและภูมิภาคได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

4.5.4 ใช้ทรัพยากรร่วมกันขององค์กร

การใช้ทรัพยากรร่วมกันขององค์กร คือ การใช้ทรัพยากรร่วมกันของหน่วยงานที่มีอยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา ทั้งที่เป็นทรัพยากรของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา และสถาบันสังคมอื่น ๆ ทั้งด้านครู บุคลากร อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ และงบประมาณ เช่น การช่วยเหลือครูผู้สอนในวิชาที่ขาดแคลนระหว่างโรงเรียน การให้ยืมสถานที่ระหว่างโรงเรียนในระบบและนอกระบบ เป็นต้น

ปัจจุบันสถานศึกษาของรัฐและเอกชนมีทรัพยากรเพียงพอที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนการสอน แต่ยังขาดการบริหารจัดการที่เอื้อต่อกันและจำเป็นจะต้องบูรณาการให้สถานศึกษาทั้งของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนาและสถาบันสังคมที่จัดการศึกษา ได้ใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยให้ใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา สถาบันอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา ทั้งด้านบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ และงบประมาณ สร้างแรงจูงใจให้เกิดการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายทรัพยากรทางการศึกษาทั้งเครือข่ายสถาบันและบุคคลที่เชื่อมโยงกันในทุกมิติ โดยวิธีการดังนี้

วิธีการ

(1) สำรวจทรัพยากรทางการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ทั้งของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา และสถาบันสังคมที่จัดการศึกษา ทั้งด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และวัสดุครุภัณฑ์

(2) จัดทำแผนการใช้ทรัพยากรร่วมกันของสถานศึกษา ทั้งของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

- (3) จัดให้มีการใช้ครูและบุคลากรร่วมกัน การหมุนเวียนครูช่วยสอนสาขาวิชาขาดแคลนระหว่างสถานศึกษา เช่น ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ อิสลามศึกษา ฯลฯ
- (4) จัดให้ครูภูมิปัญญาได้มีบทบาทในการสอนทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย เช่น ครูดนตรีไทย ครูศิลปะ และอุตสาหกรรม เป็นต้น
- (5) จัดให้มีการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น อุทยานการศึกษาในวัด พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดประชาชน เป็นต้น
- (6) จัดตั้งศูนย์เครือข่ายเทคโนโลยีและสารสนเทศทางการศึกษา เชื่อมโยงระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา ตำบล และสถานศึกษา
- (7) ขยายเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา อาชีพ และศาสนาให้ครอบคลุมในทุกตำบล

4.5.5 สร้างสมานฉันท์เพื่อสันติสุข

การสร้างสมานฉันท์เพื่อสันติสุข คือ การดำเนินการให้ประชาชนทุกคนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานของความรัก ความผูกพัน ความไว้วางใจ ความเอื้ออาทรและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

จากความแตกต่างและหลากหลายของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และความเชื่อของคนไทยในท้องถิ่น รวมทั้งข้าราชการและผู้ปฏิบัติงานทั้งที่มาจากต่างถิ่น และที่มีอยู่เดิม ส่งผลให้บางยุคสมัยก็สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข บางยุคสมัยก็บาดหมางกัน และจนกระทั่งปัจจุบัน กลายเป็นการหวาดระแวงและขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน นอกจากนั้นความรุนแรงตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการลอบทำร้าย และทำลายทรัพย์สินทั้งของรัฐและประชาชน ส่งผลให้เกิดความแตกแยกของคนในสังคม ที่เคยมีวิถีชีวิตอย่างสงบสุข และช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น จึงต้องสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้น โดยมุ่งให้ประชาชนทุกคนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขและยั่งยืน โดยสร้างความตระหนักและความเข้าใจในคุณค่าของความหลากหลายของเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน ส่งเสริมให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกันทั้งระดับสถาบัน ครอบครัว และบุคคล ตลอดจนยกย่องและสร้างแรงจูงใจแก่ตำบลที่เป็นแบบอย่างการเรียนรู้สู่ความสมานฉันท์ โดยวิธีการดังนี้

วิธีการ

- (1) ส่งเสริมกิจกรรมที่มีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งจากศาสนาอิสลามและพุทธศาสนา
- (2) จัดตั้งวิทยาลัยสันติสุขเพื่อเป็นศูนย์กลางและจัดกิจกรรมร่วมกันของข้าราชการ ผู้นำศาสนา และผู้นำชุมชน ที่มีกิจกรรมเคลื่อนย้ายไปตามแหล่งอบรมและเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับหลักสูตรและสภาพของท้องถิ่น
- (3) จัดอบรมและพัฒนาข้าราชการ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำศาสนา และผู้นำชุมชนร่วมกัน
- (4) ส่งเสริมมาตรฐานการดำเนินงานของตำบล และคัดเลือกให้เป็นตำบลดีเด่นที่บุคลากรด้านการศึกษา มีบทบาทในการสร้างสันติสุข
- (5) จัดให้มีกิจกรรมค่ายเยาวชน/ผู้นำชุมชน และกิจกรรมอาสารักษาดินแดน (รต.)
- (6) จัดกิจกรรมและการแข่งขันกีฬาเยาวชนและกีฬาประชาชนในทุกชุมชน และทุกตำบล
- (7) จัดกิจกรรมลูกเสือ ทั้งลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียน และลูกเสือชาวบ้าน
- (8) จัดกิจกรรมสถานศึกษาสัมพันธ์ชุมชน : บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน
- (9) จัดให้มีชมรมศิษย์เก่ารักบ้านเกิดเพื่อการศึกษาของเยาวชนและประชาชน
- (10) จัดคาราวานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษา วัฒนธรรม อาชีพในสถาบันศาสนา เป็นรายสถาบันทุกสัปดาห์/เดือน
- (11) ส่งเสริมการศึกษาของบุตรผู้เสียชีวิต หรือเด็กกำพร้าจากเหตุการณ์ความไม่สงบทุกคน รวมทั้งเด็กด้อยโอกาส และยากจน ให้ได้รับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
- (12) จัดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์ โดยพัฒนาจากโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชมราชชนนี อ.เมือง ยะลา ที่มีอยู่เดิมในพื้นที่ เพื่อคัดเลือกนักเรียนจากทุกตำบลได้เข้าเรียนในลักษณะโรงเรียนประจำ

(13) จัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ให้ครบทุกจังหวัดเพื่อรับเด็กด้อยโอกาส โดยเฉพาะเด็กกำพร้า ยากจน และได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบในท้องถิ่น ได้เข้าเรียนในลักษณะโรงเรียนประจำ โดยพัฒนาจากสถานศึกษาที่มีอยู่ในเขตพื้นที่ การศึกษาและตำบล

(14) จัดตั้งโรงเรียนนราปญญาอนุกุล เพื่อให้การศึกษาแก่เด็กพิการ ณ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

(15) ให้ทุนศึกษาต่อแก่เยาวชนได้มีโอกาสศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ ในระดับอุดมศึกษาเพื่อนำความรู้ที่ได้รับกลับมาพัฒนาท้องถิ่น

(16) เปิดโอกาสให้ตัวแทนภาครัฐ ความมั่นคงและฝ่ายปกครองมีโอกาสได้เข้ามาเป็นกรรมการสถานศึกษา เพื่อลดความแปลกแยก และสร้างความสมานฉันท์ในการ พัฒนาการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐและประชาชน โดยมีสถานศึกษาเป็นแกนกลางของ การประสานสัมพันธ์

(17) ส่งเสริมกิจกรรมของสถานศึกษามุสลิมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม สถาบันศึกษาปอเนาะ และตาดีกา เช่น การประกวดคัมภีร์อัลกุรอาน ร้องเพลงอนาฮีด การบรรยายธรรม การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

(18) จัดให้มีรายการสถานีโทรทัศน์เพื่อท้องถิ่น เพื่อการสื่อสารประชาสัมพันธ์ เป็นภาษาไทย มลายูและจีนกลาง

4.5.6 วิจัยและพัฒนาเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

การวิจัยและพัฒนาเพื่อเศรษฐกิจและสังคม คือกระบวนการแสวงหาความรู้ บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นเครื่องมือและกลไกการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมในท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันจะนำไปสู่ความมั่นคงในชีวิต ทรัพย์สิน และ ประเทศชาติอย่างยั่งยืน

จากปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น นับได้ว่าเป็นวิกฤตครั้งร้ายแรงที่สุด ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมทุกภาคส่วนของ สังคมในดินแดนแห่งนี้ จากเดิมที่เคยเป็นจังหวัดชายแดนที่อุดมสมบูรณ์ หากแต่ในปัจจุบัน ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ รายได้โดยรวมลดลง การลงทุนเพื่อการสร้างงานประสบอุปสรรค ธุรกิจสำคัญๆ ที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมลดลงตามลำดับ และบางแห่งต้องปิดตัวลงในที่สุด อาทิ ธุรกิจการท่องเที่ยว และธุรกิจยางพารา พืชเศรษฐกิจ

สำคัญอีกหนึ่งประเภทที่เป็นปัจจัยสำคัญของการขับเคลื่อน สร้างความมั่นคงให้แก่ภาคอุตสาหกรรมของประเทศ นอกจากนี้ยังมีการเคลื่อนย้ายเงินทุนออกนอกพื้นที่ส่งผลให้เศรษฐกิจทางภาคใต้ซึ่งวิกฤติอยู่แล้ว ยิ่งวิกฤติมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ยุทธศาสตร์สำคัญที่ก่อให้เกิดการฟื้นตัวอย่างยั่งยืน ก็คือการวิจัยและพัฒนาโดยมุ่งใช้การวิจัยและพัฒนาเป็นเครื่องมือการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนายกระดับความรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สนับสนุนส่งเสริมให้คนในชุมชนสร้างความรู้และกลไกการจัดการปัญหาของตนเอง รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการสร้างและพัฒนาเครือข่ายการวิจัยร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ทั้งในและต่างประเทศอย่างยั่งยืน โดยวิธีการดังนี้

วิธีการ

(1) ให้สถาบันอุดมศึกษา วิทยาลัยชุมชนและสถานศึกษาอาชีวศึกษา มีหน้าที่ดำเนินการวิจัยและส่งเสริมการวิจัย โดย

(1.1) สํารวจข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคม และภูมิปัญญา ตำบล หมู่บ้าน และครอบครัว โดยดำเนินการร่วมกับยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 2

(1.2) จัดทำแผนวิจัยแบบมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน 6 ด้าน คือ ด้านวิถีชีวิต ศาสนา วัฒนธรรม ด้านการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ ด้านธุรกิจบริการ ด้านอุตสาหกรรมการผลิต ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการยกระดับภูมิปัญญาสู่นวัตกรรม

(1.3) จัดโครงการวิจัยต้นแบบเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนด้านต่าง ๆ

(2) ขยายเครือข่ายการวิจัยและพัฒนาทั้งภาครัฐ เอกชน ทั้งในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง

(3) บริหารจัดการองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดย

(3.1) รวบรวมงานวิจัยและพัฒนาย้อนหลัง 10 ปี (ถ้ามี) เพื่อรวมเป็นหมวดหมู่ เก็บเป็นสต็อก เพื่อเตรียมถ่ายทอดให้กับสังคม

(3.2) จัดศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้จากการวิจัยและพัฒนาทั้ง 6 ด้านให้แก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา โดยใช้การอบรม สัมมนา การเรียนในหลักสูตรระยะสั้น

ระยะยาว เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีทักษะในการประกอบการ เพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Base Economy)

(3.3) จัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจบริการ และอุตสาหกรรมการผลิต (Business Incubator Center) เพื่อสร้างต้นแบบธุรกิจให้ผู้ประกอบการได้เรียนรู้ทั้งระดับวิสาหกิจชุมชนและ SMEs สำหรับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

4.5.7 ปรับระบบบริหาร

การจัดการศึกษาให้ประชาชนได้รับบริการอย่างทั่วถึง โดยใช้พื้นที่ตำบลเป็นเป้าหมาย มีหลายหน่วยงานร่วมปฏิบัติทั้งภายในและภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อความเป็นเอกภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้ได้รับการบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง มีงานทำและเป็นศาสนิกชนที่ดี สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข จะต้องสร้างกลไกทางการบริหารและประสานงานให้มีผู้รับผิดชอบชัดเจนและสอดคล้องกับสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการ ต้องรับการถ่ายโอนภารกิจเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางอิสลามศึกษา ในศูนย์อบรมศาสนาอิสลามและจริยธรรมประจำมัสยิด (ตาดีกา) จากกระทรวงมหาดไทย รวมทั้งรับผิดชอบสถาบันศึกษา ปอเนาะและสถานศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัยยาศัยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ไม่ซ้ำซ้อน และสนับสนุนให้มีทักษะทางอาชีพควบคู่ไปด้วย

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องจัดระบบบริหารให้มีเอกภาพด้วยการปรับโครงสร้างองค์กรและบุคลากรที่มีอยู่แล้วให้สามารถรองรับภารกิจที่เพิ่มขึ้น โดยปรับสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 เป็นหน่วยงานกลางของกระทรวงศึกษาธิการในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อำนวยการทั้งระบบข้อมูล การบริหารงานบุคคลและการบริหารงบประมาณ ให้มีผู้ทรงคุณวุฒิรับผิดชอบระดับตำบล และเสริมความเข้มแข็งแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยวิธีการดังนี้

วิธีการ

(1) ปรับสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 ให้เป็น “ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้” เพื่อเป็นหน่วยงานกลางในการประสาน กำกับ ติดตาม รายงานผล และเชื่อมโยงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน/สถาบันการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ ผู้แทนผู้บริหารระดับสูงที่องค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย 1 คน ร่วมเป็นคณะกรรมการ รวมทั้งสรรหาบุคลากรปฏิบัติงาน ในลักษณะประจำตามความจำเป็นกับภารกิจ

(2) ปรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา ปัตตานี และนราธิวาส (6 เขตพื้นที่) โดยให้แต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีบุคลากรและกลุ่มงาน ดังนี้

(2.1) กำหนด “รองผู้อำนวยการ” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขตพื้นที่ละ 1 คน รับผิดชอบงานด้านการศึกษาเอกชน ทุกระดับ ทุกประเภท บูรณาการแผน ปฏิรูปงานของตำบลในระดับเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาผู้ทรงคุณวุฒิรับผิดชอบตำบล พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกัน

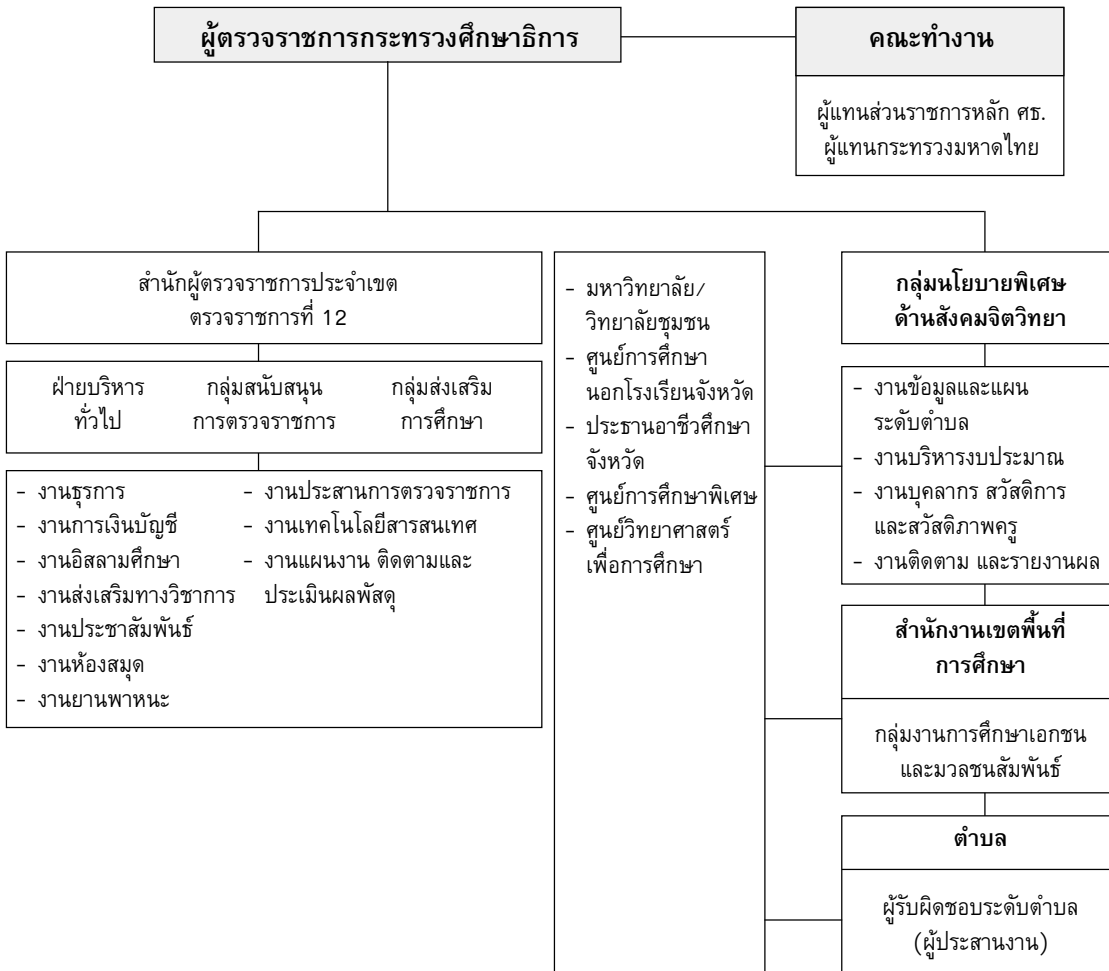
(2.2) กำหนด “กลุ่มงานการศึกษาเอกชนและมวลชนสัมพันธ์” ใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มีอัตรากำลังตามปริมาณงานและคุณภาพของงาน มีหน้าที่ ศึกษา วิเคราะห์ ตรวจสอบ กลั่นกรอง กำกับ ติดตาม และสนับสนุนงานการศึกษาเอกชน ทุกระดับ ทุกประเภท บูรณาการแผนปฏิบัติการตำบล พัฒนาหลักสูตรและเทียบโอน ประสพการณ์การเรียนรู้อิสลามศึกษา พร้อมทั้งประสานการปฏิบัติงานมวลชนสัมพันธ์

(2.3) กำหนด “ผู้รับผิดชอบระดับตำบล” ซึ่งสรรหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เป็นที่ยอมรับของชุมชน/หน่วยงาน/สถาบันการศึกษาในระดับตำบล เพื่อทำหน้าที่ประสาน บูรณาการ เชื่อมโยง เกี่ยวกับข้อมูลและกิจกรรมในพื้นที่ตำบลที่รับผิดชอบ

(3) ส่งเสริมภารกิจการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานและบริหาร การศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเน้นการอำนวยความสะดวกการบริหารงานบุคคล การ บริหารงบประมาณ การรายงานผลการดำเนินงาน การสร้างความเข้าใจที่ดีในสังคม ตลอดจนดูแลสวัสดิการและสวัสดิภาพบุคลากร

ดังปรากฏแผนภาพโครงสร้างศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

แผนภาพที่ 6 โครงสร้างศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้

4.5.8 สร้างขวัญและกำลังใจ

การสร้างขวัญและกำลังใจ คือ การบำรุงรักษา กระตุ้น และส่งเสริมเพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การเรียนรู้ และการดำรงชีวิตของครู บุคลากร และผู้เรียนทุกคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ประสบเหตุการณ์ก่อความไม่สงบทั้งทางตรงและทางอ้อม ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสงบสุข

ปัจจุบันมีครู บุคลากรและผู้เรียน ประสบเหตุการณ์ก่อความไม่สงบทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ถูกลอบทำร้ายจนเสียชีวิต ทูพพลภาพ โรงเรียนถูกเผา ทรัพย์สินในบ้านเรือนถูกทำลาย เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งผลกระทบต่อจิตใจอย่างรุนแรง อย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน เกิดความหวาดกลัว ไม่สามารถดำรงชีวิตและปฏิบัติงานหรือการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหตุการณ์เหล่านี้ หากไม่รีบป้องกัน แก้ไข และเยียวยา ก็จะส่งผลต่อขวัญและกำลังใจมากขึ้นเรื่อยๆ จึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การสร้างขวัญและกำลังใจ โดยวิธีการดังนี้

วิธีการ

(1) เพิ่มสวัสดิการเป็นกรณีพิเศษเพื่อช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีผลกระทบจากการก่อความไม่สงบ ได้แก่ การเพิ่มโควตาการพิจารณาความดีความชอบ เบี้ยเลี้ยงภัย งบประมาณช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิต เงินทุนเลี้ยงชีพเพื่อช่วยเหลือเมื่อได้รับบาดเจ็บ ทูพพลภาพ ทุนการศึกษาสำหรับบุตรครูและบุคลากรทางการศึกษาของผู้เสียชีวิต สามปี ภรรยาหรือบุตรผู้เสียชีวิต ที่มีวุฒิการศึกษาเข้ารับราชการ/ลูกจ้าง กศน. รวมทั้งเพิ่มวงเงินประกันชีวิตเพื่อให้ได้สิทธิรับเงินมากขึ้น

(2) จัดให้มีศูนย์บำรุงขวัญทันเหตุการณ์ในลักษณะของหน่วยเคลื่อนที่เร็วในสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่ง เพื่อเยี่ยมเยียนและให้กำลังใจผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบได้อย่างทันที เพื่อเยียวยาและฟื้นฟูจิตใจ สำหรับครู บุคลากรและผู้เรียนที่ประสบเหตุการณ์ก่อความไม่สงบจนได้รับบาดเจ็บและทูพพลภาพ หรือสูญเสียสมาชิกในครอบครัว ได้แก่ การจัดทำทะเบียนผู้ประสบเหตุเพื่อให้การช่วยเหลือ การเยี่ยมบ้าน การรวมกลุ่มฟื้นฟูจิตใจและบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน การติดตาม ดูแลและให้ความช่วยเหลือต่อเนื่อง

(3) ประสานการดำเนินงานกับฝ่ายรักษาความมั่นคงและความปลอดภัย ทั้งกองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กอ.สสส.) จังหวัด และกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เพื่อป้องกันและรักษาสวัสดิภาพและทรัพย์สินของโรงเรียน

ครู และนักเรียน ได้แก่ การจัดยานพาหนะรับ-ส่ง จัดหน่วยคุ้มกัน จัดทำรั้วโรงเรียนแบบ ลวดหนามทึบเพลิง ฯลฯ ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงทุกแห่ง

(4) เร่งรัดให้มีระบบสื่อสารระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งระดับจังหวัด เขตตรวจราชการที่ 12 เขตพื้นที่การศึกษาและตำบล

(5) จัดระบบรักษาความปลอดภัยแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยจัด ฝึกองบรมการป้องกันตนเองให้กับครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนที่ปฏิบัติงาน ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่ออันตราย รวมทั้งจัดฝึกองบรมการป้องกันตัว

(6) จัดให้มีการซักซ้อม ซี้แจง ทำความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทาง การศึกษาอย่างต่อเนื่อง เกี่ยวกับระบบการรักษาความปลอดภัย การป้องกันตนเองและ การปฏิบัติตนในระเบียบวินัยของการป้องกันความปลอดภัย

(7) จัดให้มีการปรับปรุงและซ่อมแซมบ้านพักครูและบุคลากรทาง การศึกษาทุกแห่งที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ รวมทั้งที่มีสภาพชำรุด ทรุดโทรม อันเสี่ยงต่อการได้รับการก่อเหตุความไม่สงบได้โดยง่าย

(8) จัดให้มีคาราวานสร้างเสริมสันติสุข นำโดยทหาร ตำรวจเข้าไปลอบขวัญ ปลูกฝัง และสร้างเจตคติที่ถูกต้องในการรักชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ แก่นักเรียน นักศึกษาในสถาบันการศึกษาทุกระดับ

4.6 งบประมาณ

งบประมาณที่ดำเนินการปี 2548-2551 จำแนกเป็นรายยุทธศาสตร์ (รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก) ดังนี้

ยุทธศาสตร์	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				รวม 2548-2551
	2548	2549	2550	2551	
1. การใช้ประชาชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา	5.00	2.00	2.00	2.00	11.00
2. การใช้ตำบลเป็นพื้นที่เป้าหมาย	2.40	64.25	51.40	51.40	169.45
3. รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย	32.62	127.36	72.26	60.96	293.20
4. การใช้ทรัพยากรร่วมกันขององค์กร	-	10.00	13.00	13.00	36.00
5. การสร้างสมานฉันท์เพื่อสันติสุข	3.45	276.99	131.44	133.44	545.32
6. การวิจัยและพัฒนาเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	41.00	116.00	116.00	116.50	389.50
7. ระบบบริหาร	3.29	56.40	56.40	56.40	172.49
8. การสร้างขวัญและกำลังใจ	54.10	16.90	13.30	13.30	97.60
รวม	141.86	669.90	455.80	447.00	1,714.56

ตอนที่ 5

เป้าหมายพลพลิต

การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ การปฏิรูปการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างสันติสุข ตามประเด็น 8 ยุทธศาสตร์ มีเป้าหมายการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2548- 2551 ดังต่อไปนี้

5.1 ยุทธศาสตร์ : ใช้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง

5.1.1 เป้าหมาย

(1) ได้ข้อมูลและทราบความต้องการทางการศึกษาของประชาชนเป็นรายบุคคลทุกคน จำนวน 1,767,590 คน

(2) มีแผนงาน โครงการตามยุทธศาสตร์รองรับความต้องการทางการศึกษาของประชาชนทุกคน

(3) ประชาชนทุกคน จำนวน 1,767,590 คน ได้รับบริการทางการศึกษา ทั้งสายสามัญ วิชาชีพและวิทยาศาสตร์ ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย และสามารถ ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้

5.1.2 ตัวชี้วัด

(1) มีแผนงาน โครงการเป็นไปตามยุทธศาสตร์รองรับความต้องการทางการศึกษาของประชาชน

(2) ประชาชนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาทั้งสายสามัญ วิชาชีพ และวิทยาศาสตร์ ทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย และใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

(3) ประชาชนทุกคน มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยสูงขึ้นไปเป็น 9.5 ปี

(4) ประชาชนวัยแรงงานร้อยละ 50 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความรู้ในการประกอบอาชีพและมีรายได้เพิ่มขึ้น

5.2 ยุทธศาสตร์ : ใช้ตำบลเป็นพื้นที่เป้าหมาย

5.2.1 เป้าหมาย

(1) มีแผนการศึกษาที่บูรณาการศาสนา วัฒนธรรม และกีฬาในระดับตำบล ทุกตำบล จำนวน 257 ตำบล

(2) มีคณะพัฒนาการศึกษาตำบลเป็นกลไกการประสานงานการจัดการศึกษาระดับตำบลทุกตำบล

(3) องค์กร หน่วยงานการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันสังคมเป็นหน่วยจัดหรือส่งเสริมการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ทั้งวิชาสามัญ วิชาชีพและศาสนา

5.2.2 ตัวชี้วัด

(1) ทุกตำบลมีแผนการศึกษาที่บูรณาการศาสนา วัฒนธรรมและกีฬาระดับตำบล

(2) ทุกตำบล มีคณะพัฒนาการศึกษาตำบลเป็นกลไกการประสานงานการจัดการศึกษา

(3) ทุกองค์กรในตำบลสามารถเป็นหน่วยจัดหรือส่งเสริมการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ทั้งวิชาสามัญ วิชาชีพและศาสนา

(4) ตำบลที่มีหน่วยจัดหรือส่งเสริมการศึกษาได้รับการจัดสรรและสนับสนุนทรัพยากรดีกว่าท้องถิ่นอื่น ได้รับการจัดสรรและสนับสนุนทรัพยากรตามความต้องการบนพื้นฐานของความเป็นจริง

5.3 ยุทธศาสตร์ : รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย

5.3.1 เป้าหมาย

(1) สถาบันการศึกษาทุกแห่งทั้งของรัฐ เอกชน สถาบันสอนศาสนา ตาดีกา สถาบันศึกษาปอเนาะ ได้รับการส่งเสริมให้มีศักยภาพ ประสิทธิภาพและคงเอกลักษณ์ความหลากหลาย ทั้งด้านครู บุคลากร สื่อ การเรียนการสอน และการติดตามประเมินผล

(2) มีรูปแบบการเรียนรู้ มีการปรับปรุงหลักสูตร และมีการออกหลักสูตรแบบใหม่ที่หลากหลายและสอดคล้องกับวิถีชีวิต ศาสนา และวัฒนธรรม ทั้งหลักสูตรสามัญวิชาชีพและวิชาศาสนา

(3) มีชุดการเรียนสำเร็จรูปทั้งวิชาสามัญ วิชาชีพและวิชาศาสนา ที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้อย่างหลากหลาย ทุกเวลา ทุกสถานที่ และทุกโอกาส

(4) มีการจัดการเรียนการสอนภาษามลายูกลางและภาษาจีนกลางเพื่อการติดต่อธุรกิจ และการพัฒนาครูให้มีความรู้ในการสอนภาษาไทย มลายูกลาง และภาษาอื่น

(5) มีหลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์ในปีงบประมาณ 2549 ดังนี้

5.1) อิสลามศึกษาในตาดีกากับอิสลามศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.2) อิสลามศึกษาในตาดีกากับอิสลามศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

5.3) อิสลามศึกษาในสถาบันศึกษาปอเนาะกับอิสลามศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

5.4) วิชาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์กับวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.5) วิชาธรรมศึกษาตามหลักสูตรแม่กองธรรมสนามหลวง กับวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.6) เทียบโอนผลการเรียน สำหรับผู้ไม่จบปริญญากับหลักสูตรวิชาในสถาบันอุดมศึกษา

5.7) เทียบโอนประสบการณ์การฝึกอบรมในสถานประกอบการ ความรู้วิชาชีพ ระหว่างการศึกษานอกระบบ กับการศึกษาตามหลักสูตรอาชีวศึกษา หรืออุดมศึกษา

(6) มีนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกช่วงชั้น ได้รับการสอนเสริม (พิเศษ) ปีละ 3,600 คน

(7) มีคณะกรรมการอิสลามศึกษาและศาสนา (สภาอุลามาฮ์) ในสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 ซึ่งมีหน้าที่ให้คำปรึกษา รับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา หลักสูตร สื่อ และครูอิสลามศึกษา

(8) สถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกแห่ง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่หลากหลาย

(9) สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทุกแห่ง มีหลักสูตรให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนอย่างหลากหลาย ทั้งด้านสามัญ อาชีพและศาสนา ได้รับการยอมรับทั้งในท้องถิ่น ประเทศ และภูมิภาค

(10) บุตรผู้เสียชีวิต ผู้บาดเจ็บสาหัส และทุพพลภาพจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบทุกคน ได้รับบริการการศึกษาอย่างน้อยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(11) จัดตั้งวิทยาเขตมหาวิทยาลัยสงฆ์ จำนวน 1 แห่ง ณ จังหวัดนราธิวาส รับผู้เรียนอย่างน้อยปีละ 300 รูป/คน

5.3.2 ตัวชี้วัด

(1) สถาบันและหน่วยงานการศึกษาทุกแห่ง ได้รับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน ทั้งด้านครู อาคารสถานที่ และวัสดุ ครุภัณฑ์เพิ่มขึ้น มีศักยภาพ ประสิทธิภาพ และคงเอกลักษณ์ความหลากหลาย

(2) สถานศึกษาทุกแห่งมีการปรับปรุงหลักสูตรและใช้หลักสูตรใหม่ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของท้องถิ่น

(3) ในปี 2549 สามารถออกหลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนผลการเรียน และประสบการณ์ในทุกสถาบันการศึกษาได้

(4) ตาดีกาทุกแห่งได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพทั้งบุคลากร อาคารสถานที่ และวัสดุ ครุภัณฑ์

(5) ผู้เรียนเลือกเรียนหลักสูตรได้อย่างหลากหลายในสถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกแห่ง

(6) ผู้เรียนเลือกเรียนหลักสูตร ทั้งด้านสามัญ อาชีพและศาสนาที่หลากหลายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทุกแห่ง

(7) บุตรผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบทุกคน ได้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนจบปริญญาตรี

(8) มีการรับรองมาตรฐานและคุณภาพหลักสูตร สื่อ และการเป็นครูอิสลามศึกษาจากคณะกรรมการอิสลามศึกษาและศาสนา (สภาอุลามาฮ์)

(9) มีนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกช่วงชั้น ได้รับการสอนเสริม (พิเศษ) ตามเป้าหมายทุกคน

(10) มีพระภิกษุ สามเณรและประชาชน ทั้งในและนอกสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าศึกษาในวิทยาเขตมหาวิทยาลัยสงฆ์ 300 รูป/คนขึ้นไป

5.4 ยุทธศาสตร์ : ใช้ทรัพยากรร่วมกันขององค์กร

5.4.1 เป้าหมาย

(1) มีแผนการใช้ทรัพยากรร่วมกันของสถานศึกษา ทั้งของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนาและสถาบันสังคมที่จัดการศึกษา

(2) มีศูนย์เครือข่ายเทคโนโลยีและสารสนเทศทางการศึกษาครอบคลุมเชื่อมโยงระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา ตำบล และสถานศึกษา

(3) ทุกตำบลมีการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้อย่างน้อย ตำบลละ 3 แห่ง

(4) สถานศึกษาทั้งในและนอกระบบทั้งของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

(5) สถานศึกษามีการหมุนเวียนครูช่วยสอนสาขาวิชาขาดแคลนระหว่างสถานศึกษา

5.4.2 ตัวชี้วัด

(1) ร้อยละ 80 ของสถานศึกษาทั้งในและนอกระบบทั้งของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

(2) มีการใช้ประโยชน์จากศูนย์เครือข่ายเทคโนโลยีและสารสนเทศในเขตพื้นที่การศึกษา ตำบล และสถานศึกษา

(3) ร้อยละ 80 ของสถานศึกษามีการหมุนเวียนครูช่วยสอนสาขาวิชาขาดแคลนระหว่างสถานศึกษา

(4) เกิดเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา อาชีพและศาสนาในรูปแบบต่างๆ ครอบคลุมในทุกตำบล

5.5 ยุทธศาสตร์ : สร้างสมานฉันท์เพื่อสันติสุข

5.5.1 เป้าหมาย

- (1) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนจากศาสนาอิสลาม และพุทธศาสนาทุกแห่ง
- (2) จัดตั้งวิทยาลัยสันติสุข จำนวน 1 แห่ง เป็นศูนย์อบรมและจัดกิจกรรมร่วมกันของข้าราชการ ผู้นำศาสนาและผู้นำชุมชน
- (3) พัฒนาผู้นำศาสนา ผู้บริหารสถานศึกษา แกนนำเครือข่ายและผู้ผ่านการดูงานต่างประเทศ จำนวน 2,680 คน
- (4) คัดเลือกตำบลดีเด่นที่บุคลากรด้านการศึกษา มีบทบาทเสริมสร้างสันติสุข ในการบริการการศึกษาจังหวัดละ 60 ตำบล รวม 180 ตำบล
- (5) เยาวชน ประชาชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำกิจกรรมร่วมกัน โดย
  - 1) ร่วมกิจกรรมเข้าค่ายเยาวชน จำนวน 200,000 คน
  - 2) ร่วมกิจกรรมผู้นำชุมชน จำนวน 12,850 คน
  - 3) ร่วมกิจกรรมลูกเสือชาวบ้าน จำนวน 100,000 คน
  - 4) ร่วมกิจกรรมและแข่งขันกีฬาเยาวชน และกีฬาประชาชนในทุกตำบล จำนวน 100,000 คน
  - 5) สถานศึกษาจัดกิจกรรมสัมพันธ์กับชุมชน จำนวน 200,000 คน
  - 6) ร่วมกิจกรรมศิษย์เก่า/ชมรมรักบ้านเกิด จำนวน 300,000 คน
  - 7) ร่วมคาราวานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน 500,000 คน
- (6) จัดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์จำนวน 1 แห่ง โดยพัฒนาจากโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชมราชชนนี อำเภอเมืองยะลา ในลักษณะของโรงเรียนประจำ เพื่อสร้างสมานฉันท์ โดยมีเป้าหมายคัดเลือกผู้เรียนจากทุกตำบล จำนวน 1,152 คน
- (7) จัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ณ จังหวัดยะลา 1 แห่ง และจังหวัดปัตตานี 1 แห่ง รวม 2 แห่ง รับเด็กด้อยโอกาส เด็กกำพร้า ยาจน และมีผลกระทบจากการก่อความไม่สงบ

(8) จัดตั้งโรงเรียนสำหรับเด็กพิการ (นราปัญญาอนุกุล) จำนวน 1 แห่ง รับเด็กพิการในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าเรียน

(9) เด็กกำพร้าจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ จำนวน 6,600 คน เด็กด้อยโอกาส และเด็กยากจนได้รับการช่วยเหลือให้ได้รับการศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา

(10) จัดสรรทุนแก่เด็กและเยาวชนให้ได้ศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศในระดับอุดมศึกษา

(11) กำหนดเกณฑ์การเป็นกรรมการสถานศึกษา ให้ตัวแทนภาครัฐ ฝ่ายความมั่นคงและฝ่ายปกครอง มีโอกาสเข้าเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(12) จัดกิจกรรมเยาวชนมุสลิมสัมพันธ์ในสถานศึกษาอิสลามศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตาดีกา และสถาบันศึกษาปอเนาะ ปีละจำนวน 3,000 คน

(13) จัดให้มีรายการด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมทางสถานีโทรทัศน์เพื่อท้องถิ่นเป็นภาษาไทย มลายูและจีนกลาง อย่างน้อย 1 รายการ

5.5.2 ตัวชี้วัด

(1) ประชาชนจากทั้งศาสนาอิสลามและพุทธศาสนาเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น และได้รับการส่งเสริมจากฝ่ายการศึกษาทุกแห่ง

(2) ข้าราชการ ผู้นำศาสนาและผู้นำชุมชนผ่านการอบรมและจัดกิจกรรมร่วมกันจากวิทยาลัยสันติสุข

(3) ผู้นำศาสนา ผู้บริหารสถานศึกษา แกนนำเครือข่ายทุกคนตามเป้าหมายได้รับการพัฒนาและผ่านการดูงานต่างประเทศ

(4) ตำบลอย่างน้อยจังหวัดละ 60 ตำบล ได้รับการส่งเสริมมาตรฐานและคัดเลือกให้เป็นตำบลดีเด่นที่บุคลากรทางการศึกษามีบทบาทเสริมสร้างสันติสุข

(5) เยาวชน ประชาชนทุกคนตามเป้าหมายมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกัน

(6) เยาวชนจากทุกตำบลได้เข้าเรียนในโรงเรียนวิทยาศาสตร์ตามเป้าหมาย

(7) เด็กกำพร้าจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ จำนวน 6,600 คน ได้รับการช่วยเหลือให้ได้รับการศึกษา และได้เข้าเรียนทั้งในโรงเรียนปกติและในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และได้เรียนต่อถึงระดับอุดมศึกษา

(8) เด็กด้อยโอกาส ยากจนและได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ได้มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทุกคน อย่างน้อยจังหวัดละ 300 คน/ปี

(9) เด็กพิการในวัยเรียนทุกคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้เข้าเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนนราปญญาอนุกุล

(10) เด็กและเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับทุนการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาตามเป้าหมาย สำหรับเด็กที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ให้ได้รับการศึกษาทุกคน

(11) ตัวแทนภาครัฐ ฝ่ายความมั่นคงและฝ่ายปกครอง มีโอกาสเข้าเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างน้อยร้อยละ 50 ของสถานศึกษา

(12) มีเยาวชน นักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาอิสลามศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเยาวชนมุสลิมสัมพันธ์อย่างน้อย ปีละ 3,000 คน

(13) ประชาชนทั้งสามจังหวัดได้รับความรู้ทางการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จากการฟังรายการทางสถานีโทรทัศน์เพื่อท้องถิ่น ด้วยภาษาไทย มลายูและจิงกลาง และนำความรู้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตได้

5.6 ยุทธศาสตร์ : วิจัยและพัฒนาเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

5.6.1 เป้าหมาย มีการดำเนินงานทั้งการสำรวจข้อมูลและการวิจัย 5 เรื่อง

(1) สถาบันอุดมศึกษา วิทยาลัยชุมชนและสถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกแห่งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 6 ด้าน

(2) ได้ผลการวิจัยต้นแบบและการวิจัยร่วมกับชุมชน 6 ด้าน ในแต่ละด้าน ดังนี้

1) รายงานผลการวิจัยและพัฒนาด้านวิถีชีวิต ทักษะคน ค่านิยมของประชาชนในหลายมิติ เช่น การนับถือศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น

2) รายงานผลงานวิจัยและพัฒนา ด้านการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ จากผลผลิตในพื้นที่ ได้แก่ พืชผัก พืชยืนต้น ผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ และการประมง เป็นต้น

3) รายงานผลงานวิจัยและพัฒนา ด้านธุรกิจบริการ ได้แก่ ฐานข้อมูลเศรษฐกิจภาคบริการในพื้นที่ 3 จังหวัด

4) รายงานผลงานวิจัยและพัฒนา ด้านอุตสาหกรรมการผลิต ได้แก่ ข้อมูลภาคอุตสาหกรรมผลิตทั้งระดับวิสาหกิจชุมชนและ SMEs

5) รายงานผลงานวิจัยและพัฒนา ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6) รายงานผลงานวิจัยและพัฒนา ด้านการยกระดับภูมิปัญญาสู่นวัตกรรม

(3) ผลการวิจัยสามารถไปใช้พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

5.6.2 ตัวชี้วัด

(1) ได้ผลงานวิจัยที่ร่วมกับชุมชนในทุกด้าน ได้แก่ วิถีชีวิต การนับถือศาสนา ค่านิยม และทัศนคติของประชาชน การลดรายจ่าย เพิ่มรายได้จากผลผลิตในพื้นที่ ด้านธุรกิจบริการ ด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(2) มีการนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

(3) เกิดผู้ประกอบการในระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมบริการ และอุตสาหกรรมผลิตที่สามารถชำระหนี้ภาษีให้รัฐได้ไม่ต่ำกว่า 10,000 ราย

5.7 ยุทธศาสตร์ : ปรับระบบบริหาร

5.7.1 เป้าหมาย

(1) มีการปรับสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 เป็นศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และมอบอำนาจการบริหารงานบุคคลและงบประมาณของส่วนราชการหลักในกระทรวงศึกษาธิการให้ผู้อำนวยการศูนย์ฯ

(2) มีระบบข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลที่มีมาตรฐานเดียวกัน ทั้งแนวตั้งและแนวนอนทั้ง 257 ตำบล และสามารถบูรณาการแผนระดับตำบลที่มีผู้รับผิดชอบชัดเจน

(3) มีรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และกลุ่มงานที่รับผิดชอบการศึกษาเอกชนและมวลชนสัมพันธ์ทุกเขต

(4) การติดตาม ประเมินผลอย่างทั่วถึง และรายงานผลที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 257 ตำบล เขตพื้นที่ 6 เขต และศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัด ขายแดนภาคใต้

5.7.2 ตัวชี้วัด

(1) มีศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดขอนแก่นภาคใต้ และมีการมอบอำนาจส่วนราชการหลักใน ศธ. ไปยังผู้อำนวยการศูนย์ฯ

(2) ทุกตำบล มีระบบข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลในแต่ละตำบลได้

(3) โรงเรียนเอกชนทุกโรงและสถาบันสอนอิสลามศึกษาทุกแห่งได้รับการบริการทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพจากรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และกลุ่มงานที่รับผิดชอบการศึกษาเอกชนและมวลชนสัมพันธ์ทุกเขต

(4) ทุกตำบล มีรายงานผลการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานด้านการศึกษา

5.8 ยุทธศาสตร์ : สร้างขวัญและกำลังใจ

5.8.1 เป้าหมาย

(1) เพิ่มสวัสดิการเป็นกรณีพิเศษเพื่อช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

(2) มีศูนย์บำรุงขวัญเพื่อเยี่ยมเยียนและช่วยเหลือให้กำลังใจและเยียวยาฟื้นฟูจิตใจแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบได้ทันเหตุการณ์ จำนวน 6 ศูนย์

(3) เร่งรัดให้มีระบบสื่อสารระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งระดับจังหวัด เขตตรวจราชการที่ 12 เขตพื้นที่การศึกษาและตำบล

(4) มีศูนย์ป้องกันและรักษาสวัสดิภาพและทรัพย์สินของโรงเรียน ครูและนักเรียน

(5) มีระบบการรักษาความปลอดภัย ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ได้รับการฝึกอบรมป้องกันตัวทุกเดือน

(6) ซ่อมแซมบ้านพักผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกหลังที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ และที่มีความชำรุดทรุดโทรม

(7) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ได้รับการชักจูงจูงใจให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการรักษาความปลอดภัย การป้องกันตนเอง การมีระเบียบวินัย ในการป้องกันตนเองอย่างน้อย 2 เดือนต่อครั้ง

(8) จัดคาราวานสร้างเสริมสันติสุข โดยทหาร ตำรวจในสถานศึกษาทุกระดับ ทุกแห่ง

5.8.2 ตัวชี้วัด

(1) ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ ได้รับสวัสดิการเพิ่มเป็นกรณีพิเศษ

(2) ครู บุคลากร และนักเรียนทุกคนที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ ได้รับการเยี่ยมเยียนและช่วยเหลือให้กำลังใจจากศูนย์บ่มารุงขวัญทุกศูนย์ และได้รับการเยียวยาและฟื้นฟูจิตใจจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

(3) มีระบบสื่อสารระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับจังหวัด เขตตรวจราชการที่ 12 เขตพื้นที่การศึกษาและตำบล

(4) โรงเรียนทุกแห่ง ครูและนักเรียนทุกคนได้รับการป้องกันและรักษา สวัสดิภาพและทรัพย์สิน

(5) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบได้ทุกครั้ง

(6) บ้านพักผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกหลังที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ ชำรุดทรุดโทรม ได้รับการปรับปรุง ซ่อมแซม อย่างมีประสิทธิภาพทุกแห่ง

(7) สถิติผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับอันตรายจาก เหตุการณ์ก่อความไม่สงบและการลอบทำร้ายลดลง

(8) นักเรียน นักศึกษาทุกระดับ ทุกสังกัด ทุกแห่งได้รับความปลอดภัย และสร้างเจตคติที่ถูกต้อง จากคาราวานสร้างเสริมสันติสุขโดยทหาร ตำรวจ

ตอนที่ 6

พลวัตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา และสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นที่คาดหวังว่าเมื่อได้มีการแก้ปัญหาและพัฒนา ด้วยยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้น ทั้ง 8 ยุทธศาสตร์ดังกล่าวแล้ว จะสามารถเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปในทางที่ดีขึ้น ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียนและประชาชน มีคุณภาพชีวิตที่ดีนำไปสู่สันติสุขได้ดังนี้

1. ประชาชนทุกคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ได้รับบริการทางการศึกษาจากรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา และสถาบันที่จัดการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพตลอดชีวิต ทั้งในระบบ นอกระบบ ตามอัธยาศัย ทั้งวิชาภาษาไทย ประวัติศาสตร์ และวิชาสามัญครบถ้วน ทำให้ปีการศึกษาของประชาชนสูงขึ้นเป็น 9.5 ปี ได้เรียนรู้วิชาชีพที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตตามความต้องการ และได้เรียนรู้ศาสนาที่ถูกต้อง

2. ประชาชนสามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยในชีวิตประจำวันได้ มีความรู้และความเข้าใจในประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่แท้จริง มีความรู้วิชาสามัญเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นฐานของการเพิ่มรายได้ มีงานทำ มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมทั้งดำรงชีวิตตามครรลองของความดีงามบนพื้นฐานของการเป็นศาสนิกชนที่ดีในสังคม ส่งผลต่อความสงบสุขของบ้านเมืองและท้องถิ่น

3. มีตำบลเป็นฐานของการประสานงานและการพัฒนาการศึกษา มีการประสานงานกับองค์กรที่มีอยู่อย่างหลากหลายได้อย่างใกล้ชิดและรวดเร็ว โดยคณะพัฒนาการศึกษา ระดับตำบลที่มีตัวแทนจากหน่วยงานสถานศึกษา สถาบันศาสนาและผู้ทรงคุณวุฒิในตำบลสามารถแก้ปัญหาและความต้องการทางการศึกษาของประชาชนและผู้เรียนได้ตรงประเด็น

4. มีความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ ทั้งด้านสถานศึกษาหรือสถาบันที่จัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน วัด มัสยิด โรงงาน โรงพยาบาล แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ด้าน

หลักสูตรที่มีความหลากหลาย ทั้งด้านวิชาสามัญ วิชาชีพและศาสนา เป็นหลักสูตรเพื่อผู้เรียนทุกคนอยากเรียนต้องได้เรียน ด้านวิธีการเรียนมีชุดการเรียนสำเร็จรูปเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียน สามารถเรียนได้ในทุกที่ ทุกเวลาและทุกโอกาส ที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของผู้เรียน รวมทั้งมีการเทียบโอนวิชาที่เรียนกันได้ โดยเฉพาะวิชาอิสลามศึกษาในตาดีกา สถาบันศึกษาปอเนาะ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม กับวิชาอิสลามศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิชาตามหลักสูตรการศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ธรรมศึกษากับวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันอื่นๆ ที่จัดการศึกษา ผู้ที่เรียนวิชาชีพนอกระบบ หรืออบรมในสถานประกอบการ สามารถเทียบโอนวิชาที่เรียนกับหลักสูตรอาชีวศึกษาหรือวิชาชีพอื่นๆ ได้ ผู้ที่เรียนไม่จบปริญญา สามารถนำผลการเรียนมาเทียบโอนกันได้ ในสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการเข้าศึกษาต่อ ทำให้ผู้เรียนไม่ต้องเรียนซ้ำ ลดความเครียดและมีความสุขกับการเรียนตามความถนัดและความต้องการ บนพื้นฐานของการดำรงชีวิตประจำวัน

5. มีการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันทั้งด้านอาคาร สถานที่ ครูและบุคลากร สื่อและวัสดุ ครุภัณฑ์ รวมทั้งงบประมาณ ทั้งของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วัด มัสยิด สถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้และหน่วยงานต่างๆ ทำให้ประหยัดงบประมาณ เวลา และค่าใช้จ่ายโดยรวม รวมทั้งมีการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่ามากขึ้น ผลประโยชน์จะเกิดกับผู้เรียนและประชาชนมากขึ้นในที่สุด

6. มีการจัดกิจกรรมนำไปสู่ความสมานฉันท์อย่างหลากหลายแก่เยาวชน/ประชาชน ทั้งตำบลในทุกตำบล ก่อให้เกิดความรักความเข้าใจ ความผูกพัน ความเอื้ออาทรและช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน ทั้งการจัดตั้งวิทยาลัยสันติสุขเป็นหน่วยฝึกอบรม พัฒนาและแลกเปลี่ยนกิจกรรมของผู้นำจากองค์กรต่างๆ มีตำบลดีเด่นที่บุคลากรมีบทบาทเสริมสร้างสันติสุขในการบริการการศึกษา การอบรมเยาวชน การแข่งขันกีฬาเยาวชน/ประชาชน การเข้าค่ายลูกเสือ การมีโรงเรียนวิทยาศาสตร์ที่มีนักเรียนมาจากทุกตำบล เป็นต้น

7. มีผลการวิจัยและพัฒนาเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น ผลการวิจัยนำไปสู่การพัฒนาชุมชน สังคมและท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ภายใต้เศรษฐกิจดี มีรายได้เพิ่มขึ้นและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ เกิดการขยายผล ก่อให้เกิดความยั่งยืนในทุกด้าน

8. เกิดการปรับระบบบริหารการศึกษาที่มีเอกภาพที่สอดคล้องกับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากท้องถิ่นอื่น มีศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาภาคใต้ที่พัฒนาจากสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 ที่เชียงใหม่

หน่วยงานการศึกษาอย่างมีเอกภาพ ทั้งในและนอกกระทรวงศึกษาธิการทั้งในระดับจังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา และตำบล มีหน่วยงานรับผิดชอบการศึกษาเอกชนและมวลชนสัมพันธ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อรองรับการศึกษาของเอกชนอิสลามศึกษาในทุกประเภท

9. ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน ได้รับการบำรุงขวัญอย่างต่อเนื่อง ทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยเฉพาะผู้ประสบเหตุการณ์ความไม่สงบ ทั้งโดยตรงและทางอ้อม เป็นเหตุให้สูญเสียชีวิต สามี ภรรยา บุตรและทรัพย์สิน ทั้งการจัดสวัสดิการพิเศษในรูปแบบต่าง ๆ การได้รับโควตา การพิจารณาความดีความชอบ การเพิ่มเงินเดือนเลี้ยงชีพ การรับสามี ภรรยาหรือบุตรผู้เสียชีวิตเป็นข้าราชการหรือลูกจ้าง การได้รับการฝึกอบรมป้องกันตัว การมีหน่วยคุ้มกันป้องกันภัย การมีระบบและเครื่องมือสื่อสารครบถ้วน การซ่อมแซมและปรับปรุงบ้านพักครู การฟื้นฟูและเยียวยาผู้ประสบเหตุการณ์ไม่สงบอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ส่งผลให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียนมีขวัญและกำลังใจดีขึ้น มีความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น สังคมสงบสุขเพิ่มมากขึ้น อันจะส่งผลต่อสันติสุขในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในที่สุด

กล่าวโดยสรุป หากได้มีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ 8 ประการแล้ว จะทำให้ประชาชนทุกคนได้เรียนรู้แบบบูรณาการอย่างมีความสุข มีความรู้ทั้งภาษาไทย ประวัติศาสตร์ วิชาสามัญ วิชาชีพและศาสนา เศรษฐกิจดี มีงานทำ และมีรายได้เพิ่มขึ้น ปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนจะหมดไป ขวัญกำลังใจของครู บุคลากรและผู้เรียนจะมีมากขึ้น เกิดการผนึกกำลังกันอย่างสมานฉันท์ ส่งผลให้เกิดสันติสุขในดินแดนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยั่งยืน

ตอนที่ 7

สรุป

พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ครอบคลุมจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เป็นดินแดนแห่งอารยธรรมที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานมากกว่า 5,000 ปี ประชากรประมาณ 1.7 ล้านคน ส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม รองลงมานับถือศาสนาพุทธ และอื่น ๆ มีอาชีพส่วนใหญ่ทางการเกษตร มีทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายและความแตกต่างของเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม แต่ก็สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขมาแต่อดีต รวมทั้งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความมั่นคงมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในฐานะที่เป็นจังหวัดชายแดนที่มีเอกลักษณ์พิเศษแตกต่างจากท้องถิ่นอื่น โดยจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณเป็นจำนวนมากเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพและศักยภาพในการดำรงชีวิตได้อย่างสันติสุข ในจำนวนทรัพยากรและงบประมาณดังกล่าว มีถึงร้อยละ 60 เป็นทรัพยากรและงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการทั้งด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และวัสดุครุภัณฑ์

อย่างไรก็ตาม ความสงบสุขของประชาชนดังกล่าวได้เปลี่ยนไปในปัจจุบัน มีการลอบทำร้ายและทำลายทรัพย์สินและความมั่นคงของรัฐและประชาชนอย่างต่อเนื่อง เด็กและเยาวชนบางส่วนยังขาดโอกาสในการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ประชาชนยังขาดการพัฒนาอาชีพส่งผลให้มีรายได้ต่ำ ยังคงมีปัญหาการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน กระบวนการเรียนรู้ยังขาดการบูรณาการระหว่างการศึกษา อาชีพกับการศาสนาที่เป็นวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ยังมีการสอนศาสนาในทางที่ผิดและใช้เป็นเครื่องมือของกลุ่มทำลายความมั่นคงของประเทศ ขาดการบูรณาการและการระดมทรัพยากรมาใช้ร่วมกันในการจัดการศึกษา ศาสนาและอาชีพ ทั้งด้านบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์และงบประมาณ การศึกษายังไม่สามารถเสริมสร้างให้เกิดความสมานฉันท์อย่างเป็นรูปธรรม ขาดการวิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน รวมทั้งขาดระบบบริหารและการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์พิเศษแตกต่างจากพื้นที่อื่น นอกจากนี้ ในการพัฒนายังไม่ให้

ความสำคัญกับองค์กรในระดับตำบลเท่าที่ควรในฐานะที่เป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ปัญหาดังกล่าว หากไม่รีบแก้ไข ก็จะทำให้ความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และเมื่อพิจารณาถึงปัญหาต่างๆ ดังกล่าว สามารถแก้ไขได้ด้วยระบบการจัดการศึกษาที่เข้มแข็งที่จะเป็นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจ และความมั่นคงได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาและให้การศึกษาเข้าถึงประชาชนทุกคน ประชาชนทุกเพศทุกวัยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ สอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรมและความหลากหลายของท้องถิ่น ให้การศึกษาเป็นเครื่องมือและกลไกเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและความมั่นคง นำไปสู่สันติสุขและความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน จึงกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ใหม่ และมาตรการเร่งด่วนไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

7.1 หลักการ

การจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องยึดหลักการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการวิถีชีวิต เอกลักษณะ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความต้องการของท้องถิ่น และประชาชนที่มีลักษณะเฉพาะ บนพื้นฐานของหลักศาสนาที่เชื่อมโยงกับวิชาสามัญ และวิชาชีพที่ยึดผู้เรียนและประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยให้มีการบริหารจัดการในลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น

7.2 วิสัยทัศน์

ภายในปี 2551 ประชาชนทุกคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เรียนรู้ทั้งวิชาสามัญ วิชาชีพและศาสนา มีเศรษฐกิจดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีสมานฉันท์ สังคมสันติสุข

7.3 เป้าหมาย

ประชาชนทุกคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

7.3.1 ได้รับบริการการศึกษาอย่างทั่วถึง มีการศึกษาเฉลี่ย 9.5 ปี ได้เรียนวิชาภาษาไทย ประวัติศาสตร์และวิชาสามัญอย่างครบถ้วน เรียนรู้วิชาชีพที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และเรียนรู้ศาสนาที่ตนนับถืออย่างถูกต้อง

7.3.2 มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีงานทำ เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ เป็นศาสนิกชนที่ดี มีสมานฉันท์ ก่อให้เกิดสังคมสันติสุข

7.4 ตัวชี้วัด

7.4.1 เชิงปริมาณ

- (1) เด็กและเยาวชนในวัยเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับทุกคน
- (2) ประชาชนในวัยแรงงาน ร้อยละ 50 ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
- (3) ประชาชนวัยสูงอายุทุกคนได้รับการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งด้านสามัญ วิชาชีพและศาสนา

7.4.2 เชิงคุณภาพ

- (1) เด็กและเยาวชนทุกคนมีความรู้ครบถ้วน ทั้งวิชาภาษาไทย ประวัติศาสตร์ และวิชาสามัญ มีความรู้และความเข้าใจทางศาสนาที่ถูกต้อง และมีทักษะทางอาชีพ
- (2) ประชาชนในวัยแรงงาน สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยในชีวิตประจำวัน เป็นศาสนิกชนที่ดี มีทักษะทางอาชีพ มีงานทำ และมีสมานฉันท์
- (3) ประชาชนวัยสูงอายุทุกคน สามารถเลือกเรียนได้ตามอัธยาศัยและความต้องการทั้งด้านสามัญ วิชาชีพและศาสนา

7.5 ยุทธศาสตร์

7.5.1 ใช้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง มุ่งให้คนทุกคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพทั้งด้านวิชาสามัญ วิชาชีพ และศาสนา มีความรู้ความสามารถ และสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกันได้อย่างถูกต้องชัดเจน มีความรู้ภาษามลายูกลางและภาษาจีนกลาง เพื่อการสื่อสาร ติดต่อและเจรจาธุรกิจ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ เพิ่มรายได้ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมบนพื้นฐานของศาสนาที่ถูกต้อง โดยสำรวจข้อมูลและความต้องการทางการศึกษาของประชาชนเป็นรายบุคคล และจัดทำแผนงาน โครงการรองรับในทุกระดับและประเภทของการศึกษา

7.5.2 ใช้ตำบลเป็นพื้นที่เป้าหมาย มุ่งให้เกิดการบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกันในตำบล ทั้งหน่วยงานและบุคลากรของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทุกภาคส่วน โดยสำรวจทรัพยากรทางการศึกษา จัดทำแผนการศึกษาที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬาในระดับตำบล และจัดให้มีคณะพัฒนาการศึกษาประสานงาน การศึกษาระดับตำบลที่เชื่อมโยงทุกมิติ โดยมีสถาบันอุดมศึกษา วิทยาลัยชุมชน และสถาบันอาชีวศึกษาเป็นพี่เลี้ยงทางวิชาการ

7.5.3 ใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งพัฒนาการเรียนรู้อาเซียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยปรับหลักสูตรและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้หลากหลายและทันสมัย และตรงกับความต้องการของท้องถิ่น จัดหลักสูตรการเรียนรู้อาเซียนหลายท้องถิ่นสำหรับข้าราชการ จัดการเรียนรู้อาเซียนกลางและภาษาจีนกลางเพื่อการสื่อสาร ติดต่อกับและเจรจาธุรกิจ ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้วิทยาการก้าวหน้าของโลกมุสลิมเพื่อพัฒนาตนเอง ส่งเสริมการสอนอาชีวะในสถาบันศึกษาปอเนาะ จัดให้มีการเรียนร่วมกันของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม ศาสนาพุทธและศาสนาอื่น ๆ ส่งเสริมสถาบันและหน่วยงานการศึกษา ให้มีศักยภาพในการจัดการศึกษาที่หลากหลาย ทั้งการศึกษาสามัญ อาชีวะ และศาสนาทั้งของรัฐและเอกชนทั้งด้านหลักสูตร สื่อ ครู การเรียนการสอนและการติดตามประเมินผล ออกแบบการเรียนรู้และหลักสูตรใหม่ที่เชื่อมโยงและถ่ายโอนกันได้ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย รวมทั้งการทำงาน การจัดทำชุดการเรียนรู้สำเร็จรูป รวมทั้งให้มีการเทียบโอนกันได้ระหว่างการศึกษารูปแบบเดียวกันและต่างรูปแบบ ทั้งในตาติกา สถาบันศึกษาปอเนาะ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์และธรรมศึกษาเข้ากับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การเทียบโอนประสบการณ์การฝึกอบรมและอาชีวะกับหลักสูตรวิชาชีพและอาชีวศึกษา การเทียบโอนผู้ไม่จบปริญญาตรีกับหลักสูตรวิชาในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งการจัดตั้งคณะกรรมการอิสลามศึกษาและศาสนา เพื่อเป็นที่ปรึกษาและรับรองมาตรฐานด้านอิสลามศึกษา เพิ่มศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น โดยจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และขยายบทบาทที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนมากขึ้น รวมทั้งการขยายความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เช่น มหาวิทยาลัย อัล-ฮัสซัน

7.5.4 ใช้ทรัพยากรร่วมกันขององค์กร โดยให้ใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่หลากหลายทั้งด้านบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์และงบประมาณร่วมกันทั้งของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา สถาบันอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา รวมทั้งเชื่อมโยงเครือข่ายทรัพยากรทางการศึกษาในทุกมิติ

7.5.5 สร้างสมานฉันท์เพื่อสันติสุข มุ่งให้ประชาชนทุกคนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขและยั่งยืน โดยสร้างความตระหนักและความเข้าใจในคุณค่าของความหลากหลายของเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน ส่งเสริมให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกันทั้งระดับสถาบัน ครอบครัว และบุคคล ตลอดจนยกย่องและสร้างแรงจูงใจแก่ตำบลที่มีบุคลากรเป็นแบบอย่างการเรียนรู้อุบัติการณ์สมานฉันท์ จัดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์ โดยรับเด็กจากทุกตำบล และจัดตั้ง

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ให้ครบทุกจังหวัด จัดให้มีรายการสถานีโทรทัศน์เพื่อท้องถิ่น เพื่อสื่อสารการประชาสัมพันธ์เป็นภาษาไทย มลายุและจีนกลาง รวมทั้งจัดการรวมนสร้างเสริมสันติสุข ให้ความรู้และปลูกฝัง/สร้างเจตคติที่ถูกต้องในสถานศึกษา

7.5.6 วิจัยและพัฒนาเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยให้สถาบันอุดมศึกษาและวิทยาลัยชุมชนเป็นเจ้าภาพวิจัยและพัฒนา เพื่อยกระดับความรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการปัญหาของตนเอง รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการสร้างและพัฒนาเครือข่ายการวิจัยร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ทั้งในและต่างประเทศอย่างยั่งยืน

7.5.7 ปรับระบบบริหาร มุ่งสร้างกลไกการบริหารการศึกษาในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพทางสังคม วัฒนธรรม โดยปรับสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 เป็นศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรับองค์กรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาในพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ สร้างเครือข่ายการทำงานในการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดการเชื่อมโยงช่วยเหลือเกื้อกูลและสัมพันธ์กัน

7.5.8 สร้างขวัญและกำลังใจ มุ่งเสริมสร้างขวัญและกำลังใจครู บุคลากรทางการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน และผู้เรียนทุกคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประสบเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ ทุพพลภาพ หรือเสียชีวิตทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสงบสุขโดยจัดให้มีศูนย์บำรุงขวัญเพื่อเยี่ยมเยียนให้ความช่วยเหลือและแก้ปัญหาอย่างทันเหตุการณ์ จัดให้มีสวัสดิการเป็นพิเศษ เร่งรัดระบบสื่อสาร จัดให้มีศูนย์ป้องกันและรักษาสวัสดิการและทรัพย์สิน จัดฝึกอบรมการป้องกันตนเอง การซ่อมแซมปรับปรุงบ้านพักครูและบุคลากร รวมทั้งจัดระบบเยี่ยมเยียนและฟื้นฟูจิตใจอย่างต่อเนื่อง

โดยใช้งบประมาณรวมปี 2548-2551 จำนวน 1,714.56 ล้านบาท

7.6 งบประมาณ

รวมปี 2548-2551 จำนวน 1,714.56 ล้านบาท จำแนกเป็นรายยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การใช้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง จำนวน 11.00 ล้านบาท
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การใช้ตำบลเป็นพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 169.45 ล้านบาท
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย จำนวน 293.20 ล้านบาท
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การใช้ทรัพยากรร่วมกันขององค์กร จำนวน 36.00 ล้านบาท

- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างสมานฉันท์เพื่อสันติสุข จำนวน 545.32 ล้านบาท
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 การวิจัยและพัฒนาเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จำนวน 389.50 ล้านบาท
- ยุทธศาสตร์ที่ 7 ระบบบริหาร จำนวน 172.49 ล้านบาท
- ยุทธศาสตร์ที่ 8 การสร้างขวัญและกำลังใจ จำนวน 97.60 ล้านบาท

7.7 มาตรการ

7.7.1 จัดตั้งกลไกและโครงสร้างพิเศษด้านการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจัดให้สำนักผู้ตรวจราชการเป็นศูนย์การประสานงาน ในลักษณะที่เป็นกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนหน้า ภายใต้การกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการพัฒนาและเสนอแนะนโยบาย กำหนดยุทธศาสตร์ ประสาน บูรณาการแผนงาน/โครงการงบประมาณ เร่งรัดติดตาม ประเมินผล และรายงานการดำเนินการพัฒนาการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัด เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยคำนึงถึงความเชื่อมโยงระหว่างจังหวัด เขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7.7.2 ให้มีการกำหนดกฎระเบียบเพิ่มเติม ทบทวนและปรับแก้กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาที่สะสมมานาน ทั้งระบบ เร่งรัดการออกร่าง พ.ร.บ.ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น พ.ร.บ.การศึกษาเอกชน พ.ร.บ.ยกฐานะวิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นเอกเทศ

7.7.3 พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ทั้งระบบให้สามารถเทียบโอนได้ ระหว่างสถานศึกษาทุกประเภท ทั้งโรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน สถาบันศึกษาปอเนาะ และตาดีกา รวมทั้งให้บูรณาการกับวิชาสามัญและอาชีพ เพื่อลดเวลาเรียน

7.7.4 พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนของรัฐทุกโรงเรียน และพัฒนาโรงเรียนต้นแบบที่บูรณาการวิชาสามัญ ศาสนา และอาชีพ ในระยะแรก 6 โรงเรียน เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนร่วมกันของนักเรียนทุกเชื้อชาติ และทุกศาสนา และขยายให้ได้อย่างน้อยอำเภอละ 2 โรงเรียน เมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2551

7.7.5 พัฒนาตาดีกาและสถาบันศึกษาปอเนาะทั้งด้านกายภาพ การพัฒนาบุคลากร หลักสูตรและประมวลการจัดการเรียนรู้ให้มีมาตรฐาน คุณภาพ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สามารถศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น เช่น อาชีวศึกษา วิทยาลัยชุมชน และมหาวิทยาลัยได้มากขึ้น

7.7.6 พัฒนาสถานศึกษาในรูปแบบโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 3 โรงเรียน และโรงเรียนวิทยาศาสตร์ 1 โรงเรียน โดยปรับจากสถานศึกษาที่มีอยู่แล้ว

7.7.7 วางระบบเทียบคุณวุฒิทางการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ ให้บุคลากรสามารถใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในประเทศ และเป็นคุณวุฒิเพื่อเข้าทำงานได้

7.7.8 ส่งเสริมการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน เน้นการจัดการศึกษา หลักสูตร 2 ปี (ระดับอนุปริญญา) เพื่อเชื่อมต่อกับระดับอุดมศึกษาในพื้นที่ และจัดตามความต้องการของชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคอุตสาหกรรม เพื่อเชื่อมโยงกับการศึกษาต่อและการมีงานทำของเยาวชน

7.7.9 ขยายการศึกษานอกโรงเรียนที่ตอบสนองเยาวชนนอกระบบการศึกษา ให้มีการจัดการศึกษาอาชีพ และการศึกษานอกโรงเรียนแก่เด็กยากจน ด้อยโอกาส ให้มีความรู้ วิชาสามัญและวิชาชีพให้ทั่วถึง รวมทั้งนักเรียนในสถาบันศึกษาปอเนาะ

7.7.10 พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน โดยปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และภาษาต่างประเทศที่สำคัญๆ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษามลายูกลาง รวมทั้งการรักษาและพัฒนาระบบการเรียนร่วมกันของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ในระดับการศึกษาภาคบังคับ

7.7.11 จัดระบบ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ติดตามโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทุกประเภท โดยเฉพาะในเรื่องครูผู้สอน นักเรียน และการดำเนินงานของมูลนิธิ ภารกิจที่เป็นโรงเรียนของมูลนิธิ

7.7.12 ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย โดยจัดให้มีรายการสถานีโทรทัศน์ในท้องถิ่นเพื่อสื่อสารประชาสัมพันธ์เป็นภาษาไทย มลายูและจีนกลาง

7.7.13 จัดคาราวานสร้างเสริมสันติสุขให้ความรู้และปลูกฝังความรักชาติและเจตคติที่ถูกต้องในสถานศึกษา

7.7.14 ขยายความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศด้านอิสลามศึกษากับมหาวิทยาลัยอัล-ฮัสฮัร เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความเข้มแข็ง ถูกต้องตามหลักศาสนา สามารถเป็นศูนย์กลางของอิสลามศึกษาในภูมิภาค

7.7.15 จัดทุนการศึกษาให้แก่เด็กกำพร้าทุกคน เด็กด้อยโอกาส เด็กยากจน ได้มีโอกาสศึกษาต่อได้ตามศักยภาพและความต้องการจนถึงระดับอุดมศึกษา

7.8 ผลดีที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ประชาชนทุกคนจะได้เรียนรู้แบบบูรณาการอย่างมีความสุข มีความรู้ทั้งภาษาไทย ประวัติศาสตร์ วิชาสามัญ วิชาชีพและศาสนา ปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนจะหมดไป ขวัญกำลังใจของครู บุคลากรและผู้เรียนจะมีมากขึ้น เกิดการผนึ่กกำลังกันอย่างสมานฉันท์ ส่งผลให้เกิดสันติสุขในดินแดนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยั่งยืน

62 ၅၇၅

הכנתו

64 ว่าง

งบประมาณโครงการจำแนกตามรายยุทธศาสตร์

1. ยุทธศาสตร์ : ใช้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)					ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551	รวม		
1	สำรวจและรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมระดับ ตำบล หมู่บ้าน ครอบคลุม และรายบุคคลใน 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ และสำรวจความต้องการทางการศึกษาของประชาชน รวมทั้งจัดทำข้อมูลเชิงพื้นฐาน (GIS Data base)	<ol style="list-style-type: none"> ข้อมูลด้านการศึกษาก็คือ เป็นรายบุคคล ข้อมูลความต้องการทางการศึกษาของประชาชนเป็นรายบุคคล ข้อมูลทรัพยากรทางการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัยตัย ทั้งในและนอกกระทรวงศึกษาธิการ 	5.00	2.00	2.00	2.00	11.00	เขตตรวจราชการที่ 12 เขตพื้นที่การศึกษา ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน จังหวัดและสถานศึกษา	
รวม			5.00	2.00	2.00	2.00	11.00		

2. ยุทธศาสตร์ : ใช้ตำบลเป็นพื้นที่เป้าหมาย

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
1	จัดกิจกรรมตามแผนบูรณาการพัฒนาศึกษาตำบล จัดสรรให้ตำบลนำร่อง 12 ตำบล ตำบลละ 200,000 บาท คิดเป็นเงิน 200,000 x 12ตำบล = 2,400,000 บาท	มี แผน บูรณาการ พัฒนาการศึกษาศึกษาตำบล 12 ตำบล	2.4				2.4	เขตตรวจราชการที่ 12	
2	จัดทำแผนปฏิบัติการ การศึกษาระดับตำบลโดย การจัดเวทีประชาคม จัดระบบข้อมูล บูรณาการ กิจกรรม ตำบลละ 50,000 บาท จำนวน 245 ตำบล (ดำเนินการปี 2548 แล้ว 12 ตำบล) คิดเป็นเงิน 50,000 x 245 ตำบล และจัดให้เขตตรวจราชการเพื่อการค้าเน้นการอีก 600,000 บาท	มี แผน บูรณาการ พัฒนาการศึกษาศึกษาตำบลครบทุกตำบล จำนวน 257 ตำบล		12.85			12.85	เขตตรวจราชการที่ 12	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
3	<p>การนำแผนบูรณาการพัฒนาศึกษาตำบลสู่การปฏิบัติ จำนวน 257 ตำบล ตำบลละ 200,000 บาท จำแนกเป็น</p> <p>3.1 จัดกิจกรรมพื้นฐานในตำบล ร้อยละ 50 คิดเป็นเงิน 600,000 บาท x 257 ตำบล 154,200,000 บาท</p> <p>3.2 จัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มเติมความเข้มข้นในตำบลที่มีปัญหารุนแรงในการดำเนินงาน ร้อยละ 30 คิดเป็นเงิน 360,000 บาท x 257 ตำบล 92,520,000 บาท</p>	<p>มีการจัดกิจกรรมตามแนวทางของแผนปฏิบัติการการศึกษาระดับตำบล ทั้ง 257 ตำบล ทั้งกิจกรรมพื้นฐาน กิจกรรมเพิ่มความเข้มข้น และกิจกรรมภาพรวมตามเงื่อนไข และตามความจำเป็น</p>	51.40	51.40	51.40	154.20	<p>เขตตรวจราชการที่ 12</p> <p>เขตพื้นที่การศึกษา ศูนย์การศึกษา การศึกษา นอกโรงเรียน จังหวัดและสถานศึกษา</p>	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
	<p>3.3 จัดกิจกรรมในภาพรวมโดยเชตตรวจราชการจัดสรรให้ตามยุทธศาสตร์และแผนทางการดำเนินงาน ร้อยละ 20 คิดเป็นเงิน 240,000 บาท x 257 ตำบล 61,680,000 บาท รวมทั้งสิ้น 308,400,000 บาท ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาดูงาน สถานที่ต่างๆ 2. การสร้างเครือข่ายผู้นำ 3. โรงเรียนต้นแบบ 4. การยกย่องคนดี 							

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
	5. กิจกรรม การประกวด แข่งขัน เช่น อนาชีส การอ่าน คัมภีร์อัลกุรอาน การบรรยายธรรม ส่งเสริมกิจกรรม ทางศาสนาเพื่อ การแสดงออกซึ่ง ความจงรักภักดี ต่อชาติไทย และ พระมหากษัตริย์ และถ่ายทอด โทรทัศน์ เป็นต้น							
			2.40	64.25	51.40	51.40	169.45	
	รวม							

3. ยุทธศาสตร์ : รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
1	พัฒนาตึกให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ - จัดทำแผนการศึกษา - ตัดทอนทั้งระบบ ทั้งด้านครู บุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ และอาคารสถานที่	ศูนย์ตึกเก่า จำนวน 1,605 แห่ง ได้รับการพัฒนาให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งด้านครู ผู้เรียน อาคารสถานที่ และวัสดุ ครุภัณฑ์	1.00	5.00	5.00	5.00	16.00	เขตตรวจราชการที่ 12 และเขตพื้นที่การศึกษา	
2	การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สู่سلامศึกษาในสถาบันศึกษา - ปอเนาะ ตาตีกาและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามมาตรา 15(1) และ 15(2) 2.1 การพัฒนาบุคลากร - ใ้ตระครู ผู้ช่วยใ้ตระครู	1. บุคลากร สถาบันศึกษาปอเนาะ และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและตาตีกา ได้เข้าศึกษาต่อเพิ่มวุฒิ ป.บัณฑิต บริหาร จำนวน 500 คน ประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 1,000 คน		18.00	21.00	20.00	59.00	เขตตรวจราชการที่ 12 เขตพื้นที่การศึกษา มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา และ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
	<p>2.1.1 ให้เข้าศึกษาต่อในระดับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ป.บัณฑิตบริหาร - ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู <p>2.1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล</p> <p>2.2 การอุดหนุนสื่ออุปกรณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - สื่ออุปกรณ์โสตทัศนศึกษา - สื่ออุปกรณ์ด้านอาชีพ - สื่ออุปกรณ์วิชาสามัญ 	<p>2. บุคลากรในโรงเรียนเอกชน ตาติกา และสถาบันศึกษาปอเนาะผ่านการอบรมให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ออกชน 1,500 คน</p> <p>3. สถาบันศึกษาปอเนาะและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทุกแห่งมีสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้</p>						

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
3	<p>2.3 ค่าตอบแทนโตะครูและผู้ช่วยโตะครู</p> <ul style="list-style-type: none"> - โตะครู - ผู้ช่วยโตะครู <p>ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาที่หลากหลาย ทั้งการศึกษาศาสนา สามัญและอาชีพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนในการสนับสนุนการจัดการศึกษาที่หลากหลาย - ติดตามประเมินผล 	<p>4. โตะครูและผู้ช่วยโตะครูทุกคนได้รับ</p> <ul style="list-style-type: none"> การสนับสนุน ค่าตอบแทนตามความเหมาะสม <p>สถานศึกษาทุกแห่งจัดการศึกษา ศาสนา สามัญและอาชีพ</p>	0.60	1.00	1.00	1.00	3.60	<p>สพฐ. เขตตรวจราชการที่ 12</p> <p>เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา</p>	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
4	ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ทั้งศาสนาสามัญ และวิชาชีพ - เทียบโอนความรู้และประสบการณ์อิสลามศึกษา (ตาติก และอิสลามศึกษาในระดับประถมศึกษา ให้สามารถเข้าศึกษาในระบบ ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 - เทียบโอนความรู้และประสบการณ์อิสลามศึกษาในสถานะ เข้าศึกษาในระบบตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546	1. มีหลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนการเรียนรู้อิสลามศึกษาในตาติก สถาบันศึกษาปอเนาะกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของรัฐเอกชน 2. ผู้เรียนตาติกสถาบันศึกษาปอเนาะผ่านการเทียบโอนการเรียนรู้วิชาอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกคน	0.30	0.30	0.30	0.30	1.20	เขตตรวจราชการที่ 12 มหาวิทยาลัยและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
	<p>- เทียบโอนความรู้วิชาพระพุทธศาสนาจาก การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และ วิชาการธรรมศึกษาเข้าใน วิชาพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544</p>	<p>3. ผู้เรียนโรงเรียน เอกชนสอนศาสนา อิสลาม โรงเรียนของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรียนจบอิสลามศึกษา ระดับตอนปลาย (ชานาวิยะฮ์) และจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถเรียนในระดับอุดมศึกษาได้ทุกคน</p>						

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
4.	ผู้เรียนวิชาพระพุทธศาสนาทุกคนจากศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์และวิชาการศึกษาด้านการเทียบโอนการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ผู้เรียนวิชาพระพุทธศาสนาทุกคนในสถาบันศึกษา ปอเนาะ และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามมาตรา 15(1) และ 15(2) ผ่านการเรียนรู้อิสลามศึกษาวิชาสามัญหรือวิชาชีพ					สพฐ. เขตตรวจราชการที่ 12 เขตพื้นที่การศึกษา และ สถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง	
5	การส่งเสริมการศึกษาในสถาบันการศึกษา ปอเนาะ และเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามมาตรา 15(1) และ 15(2)	ผู้เรียนทุกคนในสถาบันศึกษา ปอเนาะ และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามมาตรา 15(1) และ 15(2) ผ่าน การเรียนรู้อิสลามศึกษาวิชาสามัญหรือวิชาชีพ	10.30		10.30	11.00	เขตตรวจราชการที่ 12 เขตพื้นที่การศึกษา และ สถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง	
							31.60	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
6	บูรณาการสาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหลักสูตรอิสลามศึกษาสามัญ และอาชีพ กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้เรียน (จำนวน 400,000 คน) ทุกคนผ่านการเรียนรู้จากสาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการต่ำลละ 1 โรงเรียน	0.50	2.00	2.00	1.00	สพฐ. เขตตรวจราชการที่ 12 เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา	
7	ประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักสูตรอิสลามศึกษากับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในประเด็น - พัฒนาชุดการเรียนรู้สำเร็จรูป - มาตรฐานการเรียนรู้ - สาระการเรียนรู้ - ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง - คำอธิบายรายวิชา - แผนการจัดการเรียนรู้	1. ครูทุกคน (จำนวน 17,941 คน) มีแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ 1 โรงเรียนทุกตำบล 2. ผู้เรียนทุกคน (จำนวน 400,000 คน) เกิดการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกันเชื่อมโยงต่อเนื่องกันทุกกลุ่มสาระ	3.90	0.80	0.80	0.80	เขตตรวจราชการที่ 12 เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
8	<p>โดยมีกิจกรรม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชุมศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 2 หลักสูตร - ประชุมปฏิบัติการจัดทำสาระการเรียนรู้แบบบูรณาการ - พิจารณาดัชนีฉบับ - ประชุมอบรมครูและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ - นิเทศติดตามผลและรายงานผล 	<p>สถาบันอาชีวศึกษา และสถาบันอุดมศึกษา มีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น</p>	0.60	0.60	0.60	1.80	สถาบันอาชีวศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
9	สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการอิสลามศึกษาและศาสนา (อุลามาฮ์) เพื่อให้คำปรึกษา คุ้มครองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาศาสนาอิสลาม 9.1 ค่าใช้จ่าย ค่าอาหารว่าง อาหารกลางวัน และค่าเบี้ยประชุมในการจัดการประชุม คณะกรรมการฯ จำนวน 20 คน เดือนละ 1 ครั้ง	การจัดการศึกษาศาสนาอิสลามมีคุณภาพและได้รับการรับรองมาตรฐาน	0.22	1.26	1.26	1.26	4.00	เขตตรวจราชการที่ 12 และเขตพื้นที่การศึกษา	
			0.04	0.21	0.21	0.21	0.67		

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
	9.2 จ้างผู้ชำนาญการ อำนวยการศึกษาเป็น ลูกจ้างประจำ ปฏิบัติงานสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา เขตละ 2 คน สังกัดสำนักงาน ปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ เพื่อ ประสานปฏิบัติงาน ร่วมกับเขตพื้นที่ การศึกษา และเขต ตรวจราชการที่ 12 รวม 12 คน (วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี)		0.18	1.05	1.05	1.05	3.33	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
10	โครงการ “รินน้ำใจ ใส่สมองชาวไทย” เพื่อเสริมขวัญ สร้างสันติสุข และพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน 10.1 เตรียมความพร้อมทางด้านวิชาการให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จังหวัดอุดมศึกษา จังหวัดละ 1,200 คน รวม 3,600 คน จำนวน 5 วัน (โดยความร่วมมือ คณะครูโรงเรียนใน กทม. จำนวน 25 โรงเรียน ประมาณ 50 คน ร่วมกับ คณะครูในพื้นที่)	1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้มากขึ้น 2. นักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานทุกช่วงชั้นได้รับการสอนเสริม	10.00	10.00	10.00	10.00	40.00	เขตตรวจราชการที่ 12 และเขตพื้นที่การศึกษา	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
11	10.2 สอนเสริมไม่เก็บ นักเรียนระดับการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกช่วงชั้น โครงการจัดตั้ง มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย วิทยาเขตชายแดนภาคใต้	1. มีการจัดตั้ง มหาวิทยาลัยสงฆ์ วิทยาเขตจังหวัด ชายแดนภาคใต้ 1 แห่ง 2. บุคลากรทาง พระพุทธรูป ศาสนา สามารถนำกิจกรรม ที่ถูกต้องไปเผยแพร่สู่ ประชาชนเพื่อเสริม สร้างความสมานฉันท์ ในพื้นที่	20.00	75.00	20.00	10.00	125.00	มหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย และ เขตตรวจ ราชการที่ 12	
รวม			32.62	127.36	72.26	60.96	293.2		

4. ยุทธศาสตร์ : ใช้ทรัพยากรร่วมกันขององค์กร

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
1	ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งด้านครู บุคลากร ภูมิปัญญา และอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อการเรียนการสอน งบประมาณทุกสังกัด ทั้งทรัพยากรในหน่วยงาน สถานศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ - ประชุมกำหนดแผน - ปฏิบัติการตามแผน - ติดตามประเมินผล	<ol style="list-style-type: none"> มีการแลกเปลี่ยนครูช่วยสอนสาขาวิชาที่ขาดแคลนในสถานศึกษาทุกแห่ง ไม่น้อยกว่า 1,700 คน ครูภูมิปัญญาอย่างน้อยตำบลละ 1 คน มีบทบาทในการช่วยสอนทั้งสถานศึกษาในระบบและนอกระบบ มีการใช้อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ร่วมกัน ไม่น้อยกว่า 1,500 แห่ง นักเรียนในระบบไม่น้อยกว่า 2,000 คน สามารถเรียนตามความถนัดและความต้องการ 	8.00	10.00	10.00	28.00	เขตตรวจราชการที่ 12 เขตพื้นที่การศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ นอกโรงเรียน สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
2	จัดตั้งเครือข่ายระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ สถาบัน ศาสนาและสถาบันสังคม อื่นๆ รวมทั้งส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้องทั้งระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล	<p>5. นักเรียนนอกกระบวนทุกคนสามารถเรียนตามความถนัดและความต้องการ</p> <p>1. มีศูนย์ประสานเชื่อมโยงกันในทุกมิติทุกพื้นที่การศึกษา</p> <p>2. เกิดการเชื่อมโยงและช่วยเหลือกันเป็นเครือข่ายของสถานศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ สถาบัน ศาสนา และสถาบันสังคมอื่นๆ รวมทั้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งจังหวัด อำเภอ และตำบล อย่างน้อยร้อยละ 80</p>	2.00	3.00	3.00	3.00	8.00	เขตตรวจราชการที่ 12 เขตพื้นที่การศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ นอกโรงเรียน สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
รวม			10.00	13.00	13.00	13.00	36.00		

5. ยุทธศาสตร์ : สร้างสมานฉันท์เพื่อสันติสุข

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
1	ตำบลดีเด่นด้านการศึกษา 1.1 ตัดเลือกตำบลดีเด่น	<ol style="list-style-type: none"> ตำบลได้รับการส่งเสริมมาตรฐานและคัดเลือกเป็นตำบลดีเด่นในการบริการการศึกษาจังหวัดละ 60 ตำบล รวม 180 ตำบล ประชาชนในตำบลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 50,000 คน 		39.30	39.30	40.00	118.60	เขตตรวจราชการที่ 12 เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา คนจ. ต.นอ. จังหวัด อำเภอ ตำบล และ คณะกรรมการ อิสลาม ประจำจังหวัด	
			2548	2549	2550	2551	รวม		

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
1.2	จัดตั้งวิทยาลัย สันติสุข (ศูนย์อบรม เพื่อสันติสุข) - พัฒนาผู้นำศาสนา - พัฒนาผู้บริหาร สถานศึกษา - พัฒนาแกนนำ เครือข่าย - คัดเลือกผู้ผ่าน การอบรมดูงาน ต่างประเทศ	1. สามารถเป็นแกนนำ ในการพัฒนาคุณภาพ ได้ร้อยละ 70 ของ ผู้เข้ารับการอบรม 1,000 คน 2. สามารถพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษา ได้ร้อยละ 90 (1,200 คน) 3. สามารถพัฒนา แกนนำเครือข่าย ได้อย่างดีร้อยละ 80 (480 คน) 4. ผู้ผ่านการอบรม สามารถนำ ประสบการณ์มา พัฒนาองค์กรได้ ร้อยละ 90 ของ ผู้เข้ารับการอบรม	8.40	8.40	8.40	8.40	25.20	
			12.00	12.00	12.00	12.00	36.00	
			3.20	3.20	3.20	3.20	9.60	
			13.40	13.40	13.40	13.40	40.20	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
2	<p>กิจกรรมสร้างสันติสุขร่วมกัน</p> <p>2.1 จัดกิจกรรมเข้าค่ายเยาวชนตามสภาพท้องถิ่น เช่น ค่ายสิ่งแวดล้อม ค่ายคุณธรรม เป็นต้น</p> <p>2.2 จัดกิจกรรมผู้นำชุมชน</p> <p>2.3 สถานศึกษาสัมพันธ์ชุมชน</p>	<p>1. เยาวชนในระบบโรงเรียน ร้อยละ 50 (จำนวน 200,000 คน) ผ่านการเข้าค่ายเยาวชน และมีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 80</p> <p>2. ผู้นำชุมชนตำบลละ 50 คน จำนวนรวม 12,850 คน ร่วมกิจกรรมผู้นำชุมชน และมีภาวะผู้นำที่ดีขึ้น</p> <p>3. ประชาชนที่ผ่านกิจกรรมให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา จำนวน 200,000 คน</p>	45.00	1.50	46.20	47.50	138.70	<p>เขตตรวจราชการที่ 12</p> <p>เขตพื้นที่การศึกษา ตำบล และสถานศึกษา</p>	
			0.30	0.50	0.80	1.60			
			9.70	10.70	11.00	31.40			

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)					ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551	รวม		
2.4	ชมรมรักบ้านเกิดเพื่อการศึกษา	4. เยาวชนและประชาชน จำนวน 300,000 คน เข้าร่วมกิจกรรม รักบ้านเกิดเพื่อการศึกษา	1.50	1.50	1.50	2.00	5.00		
2.5	คาราวานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสถานศึกษา และชุมชน	5. ประชาชนจำนวน 500,000 คน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	30.00	30.00	30.00	30.00	90.00		
2.6	จัดกิจกรรมลูกเสือชาวบ้าน	6. ประชาชนจำนวน 100,000 คน เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือชาวบ้าน	1.00	1.00	1.00	1.00	3.00		
2.7	จัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาเยาวชนและกีฬาประชาชนในตำบล	7. เยาวชนและประชาชน จำนวน 100,000 คน ใน 257 ตำบล เข้าร่วมกิจกรรมแข่งขันกีฬา	1.00	1.00	1.00	1.00	3.00		

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
3	สนับสนุนทุนการศึกษาให้กับบุตรผู้เสียชีวิตหรือเด็กกำพร้าจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ให้ได้รับการศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา จำนวน 6,600 คน	เด็กกำพร้าหรือเด็กที่ได้รับความกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบทุกคน ได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา จำนวน 6,600 คน					เขตตรวจราชการที่ 12 และ เขตพื้นที่การศึกษา	งบประมาณอยู่ในโครงการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้
4	พัฒนาและจัดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์ในลักษณะของโรงเรียนประจำ	1. ผู้เรียนจากทุกตำบลใน 3 จังหวัดภาคใต้ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาจำนวน 1,152 คน	166.75	20.00	20.00	206.75	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา และเขตตรวจราชการที่ 12	ปี 50 และ 51 อยู่ในงบปกติ

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
5	การจัดกิจกรรม 12 สิงหาคมราชินี โดยใช้สถานศึกษาอนุเคราะห์ และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และศูนย์ดำดึกกิจกรรม 12 สิงหาคมราชินี	2. นักเรียนมากกว่าร้อยละ 80 มี GPA ไม่ต่ำกว่า 2.75 3. นักเรียนร้อยละ 90 มีศักยภาพในการศึกษาต่อจนถึงระดับปริญญาตรี	0.45	0.56	0.56	0.56	2.13	เขตตรวจราชการที่ 12 และเขตพื้นที่การศึกษา	
	5.1 กิจกรรมและหมาด้ายดี ณ ศูนย์กลางที่กำหนดจังหวัดละ 1 แห่ง	1. บุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำนวน 9,800 คน	0.15	0.20	0.20	0.20	0.75		

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
	5.2 จัดกิจกรรม เทิดพระเกียรติ ณ สถานศึกษา ทุกแห่ง	2. บุคลากรในสถาบัน ศึกษาปอเนาะ จำนวน 3,030 คน 3. บุคลากรในศูนย์ศึกษา จำนวน 6,500 คน 1. จัดกิจกรรม เทิดพระเกียรติ 1.1 โรงเรียนเอกชน สอนศาสนา อิสลาม 196 โรงเรียน 1.2 สถาบันศึกษา ปอเนาะ 303 แห่ง 1.3 ศูนย์ศึกษา 1,300 แห่ง	0.30	0.36	0.36	0.36	1.38	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
6	กิจกรรมเยาวชนมุสลิมสัมพันธ์ ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สถาบันศึกษาบ่อเนาะและศูนย์ดำดึกา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้	เยาวชนมุสลิมในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สถาบันศึกษาบ่อเนาะและศูนย์ดำดึกา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 3,000 คน	3.00	3.00	3.00	3.00	12.00	เขตตรวจราชการที่ 12 และเขตพื้นที่การศึกษา
7	6.1 สอนการอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน 6.2 การร้องเพลงอนาซีด 6.3 การบรรยายธรรม 6.4 การตอบปัญหาทางศาสนา วิชาสามัญและวิชาอื่น 6.5 การจัดนิทรรศการ	เยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับทุนในการศึกษาระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศ จำนวนปีละประมาณ 100 ทุน						กระทรวง ศึกษาธิการ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานนอก ศธ. (กองสลากฯ)

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
8	จัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดยะลา ปีตธานี จังหวัดละ 1 แห่ง โดยพัฒนาโรงเรียนมัธยมเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อรับเด็กและเยาวชนที่ยากจน ด้อยโอกาสและกำพร้า	เด็กและเยาวชนที่ยากจน ด้อยโอกาส และกำพร้า มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานปีละ 900 คน	22.38	22.38	22.38	22.38	67.14	สพฐ. และเขตพื้นที่การศึกษา	งบลงทุนขอ ในงบประมาณ
			3.45	276.99	131.44	133.44	545.32		
รวม									

6. ยุทธศาสตร์ : วิจัยและพัฒนาเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
1	สร้างข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคม ระดับตำบล หมู่บ้าน ครอบคลุมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวิจัยและพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมระดับครอบครัว หมู่บ้านและตำบล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	1 ได้ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคม				สถาบันอุดมศึกษา		
2	จัดทำแผนวิจัยร่วมกับชุมชนในแต่ละด้าน ได้แก่ 2.1 วิจัยเชิงวิถีชีวิต การนับถือศาสนา ค่านิยมทัศนคติ เพื่อพัฒนาแหล่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่ความเข้าใจเข้าถึงและพัฒนาให้ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีพในท้องถิ่น เพื่อสันติภาพสันติสุข	ผลการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับวิถีชีวิตของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และแหล่งการเรียนรู้ที่พร้อมได้รับการพัฒนาระดับตำบล จำนวน 257 เล่ม และผลสรุปภาพรวม	32.00	80.00	80.00	80.00	272.00	สถาบันอุดมศึกษา	
			15.00	15.00	15.00	15.00	60.00		

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
	2.2 ศึกษาวิจัยตลาด รายจ่าย เพิ่มรายได้ จากผลผลิต ได้แก่ ส้มแขก มังคุดล่องกอง ยางและผลิตภัณฑ์ยาง ปาล์ม อาหารฮาลาล พืชศาสตร์ ปลา และ สัตว์บาล	1. ผลผลิตวิจัยสามารถ พัฒนาอาชีพประชาชน ใน 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ ประชาชนมี รายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี 2. สร้างนักวิจัยในท้องถิ่น และทรัพยากรสิ้นทาง ปัญญา จำนวน 257 คน/เรื่อง	20.00	20.00	20.00	60.00		
	2.3 วิจัยด้านธุรกิจบริการ โดยความร่วมมือ ระหว่างบุคคล ผู้ประกอบการและ ชุมชนเพื่อเพิ่มมูลค่า ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ การหีบห่อ การขนส่ง การค้าปลีก การค้าส่ง การค้าเพื่อการส่งออก ส่งเสริมมูลค่าเทคก์ ท้องถิ่น และการ ท่องเที่ยว	ผลการวิจัยเพื่อเพิ่มรายได้ แก่ประชาชนในด้านธุรกิจ บริการทุกตำบล ภายในปี 2552	15.00	15.00	15.00	45.00		

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
2.4	วิจัยและพัฒนาเพื่อ การอุตสาหกรรมใน ครัวเรือน อุตสาหกรรม ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และเพื่อการส่งออก โดยเพิ่มมูลค่าและ หรือต่อยอดการเกษตร และธุรกิจบริการ	ผลการวิจัยสามารถพัฒนา อุตสาหกรรมในครัวเรือน อุตสาหกรรมขนาดเล็ ขนาดกลาง และเพื่อการ ส่งออก เพิ่มขึ้นในอัตราที่ ก้าวหน้าอย่างน้อยร้อยละ 25 ของตำบล ผลการ วิจัยสามารถพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นอย่าง น้อยร้อยละ 17 ของตำบล	-	15.00	15.00	15.00	45.00	
2.5	วิจัยและพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมโดย ความร่วมมือระหว่าง บุคคล ครอบครัว ชุมชน เกี่ยวกับดิน น้ำ พืชศาสตร์ ป่าไม้ เพื่อส่งเสริมให้ เกิดความร่มรื่น สะอาดปราศจาก มลพิษ		17.00	15.00	15.00	62.00		

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
3	การบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อนำไปประกอบอาชีพ 3.1 จัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะให้กับผู้ประกอบการด้วยองค์ความรู้จากภาควิจัยและพัฒนา รวมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่งานวิจัย 3.2 จัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมสำหรับผู้ประกอบการ	ประชาชน จำนวน 30,000 คน ได้รับความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ มีศูนย์เตรียมความพร้อมสำหรับผู้ประกอบการ จังหวัดละ 5 ศูนย์ รวม 15 ศูนย์ (ศูนย์ละ 1.5 ล้านบาท)	9.00	36.00	36.00	36.5	117.5	
	3.3 จัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจบริการ และอุตสาหกรรมผลิต	มีศูนย์บ่มเพาะธุรกิจบริการ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 10 ศูนย์ (ศูนย์ละ 500,000 บาท)		1.50	1.50	2.00	5.00	
รวม			41.00	116.00	116.00	116.50	389.50	

7. ยุทธศาสตร์ : ปรับระบบบริหาร

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
1	การบริหารงานทั่วไป จัดประชุม/สัมมนา/เครือข่าย การศึกษาตามประเด็นที่กำหนด 4 ครั้งต่อเดือน	1. ประชาชนมีส่วนร่วม คิด ร่วมทำ ร่วมสร้าง ความเข้าใจ 2. ปรับแผนได้สอดคล้อง กับสภาพจริง มีข้อมูล ระดับตำบลทุกตำบล และเป็นปัจจุบัน	0.80	7.80	7.80	7.80	24.20	ศูนย์บริหาร/ หน่วยงานฯ	
2	โครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลระดับตำบล พร้อมเชื่อมโยงปรับ ฐานข้อมูลให้ถูกต้องเป็น ปัจจุบัน (247 ตำบล x 5,000 บาท)		1.20	1.30	1.30	1.30	5.10	ศูนย์บริหาร/ หน่วยงานฯ	
3	โครงการส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพการศึกษา 3.1 การปฐมนิเทศแก่ผู้ ปฏิบัติงาน ปีละ 10 รุ่น รุ่นละ 80 คน	บุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงานชุมชนได้อย่าง มั่นใจ	0.99	45.70	45.70	45.70	138.09	ศูนย์บริหาร/ หน่วยงานฯ	
			0.25	2.50	2.50	2.50	7.75		

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
			2548	2549	2550	2551		
	3.2 การเสริมสร้างประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานแก่ ผู้รับผิดชอบระดับ ตำบลที่ปฏิบัติงาน ดีเด่นปีละ 2 รุ่น รุ่นละ 60 คน (6 วัน/รุ่น)	ผู้ปฏิบัติงานระดับตำบล เรียนรู้ผลสำเร็จมาปรับใช้ ในตำบลที่รับผิดชอบ	0.36	3.80	3.80	3.80		
	3.3 การแลกเปลี่ยน เรียนรู้และศึกษา ดูงานของผู้รับผิดชอบ ระดับตำบลที่ ปฏิบัติงานดีเด่นปีละ 2 ครั้ง ครั้งละ 3 วัน เขตพื้นที่ละ 5 ตำบล จำนวน 300 คน		1.50	1.50	1.50	4.50		
	3.4 คำวิสาสามัญผู้ที่มี ความสามารถด้าน ภาษามลายู จำนวน 3,000 คน คนละ 1,000 บาท/เดือน		36.00	36.00	36.00	108.00		

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
4	การติดตามประเมินผลและรายงาน (257 ตำบลเฉลี่ยตำบลละ 5,000 บาท และบริหารโครงการเขตพื้นที่ละ 50,000 บาท 257 x 5,000 = 1.2 ล้านบาท 7 x 50,000 = .35 ล้านบาท)	มีการรายงานผลการจัดการศึกษา	0.30	1.60	1.60	1.60	5.10	ศูนย์บริหาร/ประสานฯ และเขตพื้นที่การศึกษา	
รวม			3.29	56.40	56.40	56.40	172.49		

8. ยุทธศาสตร์ : สร้างขวัญและกำลังใจ

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
1	จัดตั้งศูนย์บำรุงขวัญ ทนเหตุการณเพื่อเยี่ยมครูที่ ได้รับผลกระทบจากความ ไม่สงบในจังหวัดชายแดน ภาคใต้	1. จัดตั้งศูนย์บำรุงขวัญ ทนเหตุการณ ทุก หน่วยงานการศึกษา สังกัด สตร. เขต 12 2. ครูและบุคลากร การศึกษาที่ประสบภัย ได้รับการเยี่ยมเยียน ปลอบขวัญทุกคนโดย เร่งด่วน 3. ครูและบุคลากร การศึกษามีขวัญ กำลังใจที่ดีขึ้น และ พร้อมที่จะปฏิบัติ ต่อไปในพื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้	0.50	1.00	1.00	1.00	3.50	เขตตรวจ ราชการที่ 12 เขตพื้นที่ การศึกษา ศูนย์ การศึกษา นอกโรงเรียน จังหวัด สถาบัน อาชีวศึกษา และสถาบัน อุดมศึกษา	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
2	จัดทำวีรกรรมเรียนแบบ ลดทอนแบบที่เปลือง	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างวีรกรรมลดทอนแบบ ร.ร. ในพื้นที่เสี่ยงภัย พิเศษ 240 โรงเรียน 2. ช่อมแซมวีรกรรมลดทอนแบบ ร.ร. ในพื้นที่เสี่ยงภัย 40 โรงเรียน 3. สามารถลดจำนวนร.ร. ถูกลดบวงเพิกหรือ ก่อเหตุร้ายอื่น ๆ 4. ครูมีขวัญกำลังใจดีขึ้น กับการปฏิบัติงาน ภายในโรงเรียน 	3.00	9.00	5.40	5.40	22.80	เขตพื้นที่ การศึกษา	
3	ผู้นำศาสนาเยี่ยม ผู้ประสบภัย 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำศาสนา ผู้บริหาร การศึกษาและเครือข่าย เยี่ยมผู้ประสบภัยจาก การปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ 2. เสริมสร้างความเข้าใจ และลดช่องว่างระหว่าง ประชาชนกับเจ้าหน้าที่ ของรัฐ 	0.10	0.30	0.30	0.30	1.00	เขตตรวจ ราชการที่ 12	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
4	พัฒนาประสิทธิภาพของบุคลากรในการเรียนรู้ทางวิชาการอย่างสมานฉันท์	<p>1. เพิ่มประสิทธิภาพทางวิชาการของครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้ห้องสมุดครู-สัมมนาकारและพื้นที่ของ สตร. เขต 12 จัดการเรียนรู้ทางวิชาการที่หลากหลาย และมีความปลอดภัย</p> <p>2. มีบุคลากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้สัปดาห์ละ 100 คน</p> <p>3. จัดให้มี Symposium ทางวิชาการ</p> <p>4. บุคลากรมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสมานฉันท์</p>	0.30	1.00	1.00	1.00	3.30	เขตตรวจราชการที่ 12	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
5	คลินิกทางวิชาการสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้	<ol style="list-style-type: none"> นักเรียน นักศึกษาและเยาวชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับการพัฒนาความรู้ในช่วงวันหยุด/ปิดภาคเรียน จัดฐานความรู้/อุทยานการศึกษาในรั้ว สตร. เขต 12 ทั้งด้านวิชาการและเทคโนโลยีสารสนเทศ 	0.20	0.50	0.50	0.50	1.70	เขตตรวจราชการที่ 12	
6	การจ้างพนักงานวิทยุสื่อสารประจำศูนย์ปฏิบัติการ สตร. เขต 12	<ol style="list-style-type: none"> จ้างพนักงานรับผิดชอบงานวิทยุสื่อสารประจำศูนย์ปฏิบัติการของ สตร. เขต 12 จำนวน 2 คน สามารถประสาน-รายงานเหตุการณ์ในพื้นที่และประสานการช่วยเหลือผู้ประสบภัย/พื้นที่เกิดเหตุได้ทันที 	0.10	0.10	0.10	0.10	0.30	เขตตรวจราชการที่ 12	

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	งบประมาณ (หน่วย : ล้านบาท)				ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
			2548	2549	2550	2551			รวม
7	การจัดหาอาวุธและเสื้อเกราะกันกระสุน เพื่อป้องกันตัวให้กับครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งจัดฝึกอบรมวิธีการป้องกันตัว	1. ผู้บริหาร จำนวน 1,000 คน รวมทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย จำนวน 500 คน ได้รับอาวุธและเสื้อเกราะกันกระสุนครบทุกคน 2. ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการฝึกอบรมในการป้องกันตัว	5.00	5.00	5.00	5.00	25.00	เขตตรวจราชการที่ 12	
8	การซ่อมแซมบ้านพักครูที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่	บ้านพักครูได้รับการซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ดีสามารถอยู่ได้	45.00				45.00	เขตพื้นที่การศึกษา	งบประมาณอยู่ในโครงการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบเนื่องจากสถานการณ์ไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้
รวม			54.10	16.90	13.30	13.30	97.60		
รวมทั้งสิ้น			141.86	669.90	455.80	447.00	1,714.56		